

Lastele ei jätku arste

Traumeeritud lapsi täis lastekodudes pole psühhiaatreid ega sotsiaaltöötajaid, abi otsitakse lastele tutvuste kaudu. lk 5

Soe talv hävitab Tallinna tänavaid

Erakordselt kevadine, pidevalt null kraadi piiril kõikuv ilm hävitab autoteid: päevas tekib Tallinna teedele 40 lõõkauku. lk 4

Tõrksa taltsutus

Õpetaja Tiina Puuste kirjutab, et õpetajale provokatiivselt näkku ropendava lapse südamel on palju asju, millest ta tahaks kõrvalseisjaga rääkida. lk 10

Lang läks Pärnu kontserdimaja kallale

Kultuuriministeerium tahab Eesti Kontserdi sihtasutuseks muuta ja Pärnu kontserdimaja raha teenima panna. lk 9

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EUROT | VÄLISMAAL 2,10 EUROT | NR 26 | KOLMAPÄEV, 6. VEEBRUAR 2013

ajaleht.epl.ee

Meelis Pai:

teater teenis mullu piletitelt 200 000 eurot rohkem kui tunamullu

„Me oleme olnud 2012. aastal palju tublimad kui 2011. aastal,” viitab end kultuuriministeeriumi rünnaku alt leidnud Nukuteatri direktor Meelis Pai suurenenud piletitulule ja tunnistab, et siiani on ministeerium olnud teatrile väga hea partner. „Pole olnud 12 aastat sellist juhtumit, et sealt-poolt oleks sellist turmtuld tehtud,” nendib ta Eesti Päevalehele antud intervjuus. lk 6

Foto: Ilmar Saabas

Piirivalvurid teadsid illegaalsete vietnamlaste üle piiri tulekut ette

●● Pühapäeval Võrumaal tabatud 27 dokumentida vietnamlast ja üks armeenlane ei ole mingi erand. Eesti kaudu rändab või viiakse võõrsile mitusada illegaali aastas, enamasti suunduvad nad sügavamale Euroopa Liitu kas turvalisuse, tuttava keele, olemasoleva rahvuskogukonna või heade sotsiaaltoetuste poole.

●● Ent see ränne on osa verisest ja tulusast ärist, inimkaubandusest. Kodumaa keerulisest olukorrast välja toodud rändajatest saavad „päästjate” orjad: nad pannakse aastateks vabrikutesse tööle või sunnitakse prostituudiks. „Päästjate” priske teenistus aga rahastab narkokasvatust, terrorismi ja sõdu.

●● Smugeldajate avastamiseks tehakse pidevat rahvusvahelist koostööd, kinnitab PPA piirivalveosakonna riskianalüüsi talituse juht Ago Tikk. Pühapäeval tabatute kohta oli teada, et selline grupp on Venemaal formeeritud ja liigub lähiajal Euroopa Liidu poole. Nad õnnestus tabada. lk 2-3

JUHTKIRI

Molekuli mudel

Seda, et eestlane pidavat haarama sõna „kultuur“ kuuldes kohe kellu järele, me tänu Rein Langi kunagisele ajakirjandustööle juba teame. Nüüd, mil ta on kultuuriminister, teame, et ta haarab esimesel võimalusel arveametniku käest ja juhib ta järjekordse kultuuriasutuse nõukokku. Ühtaegu muidugi juhtub, et nõukogu jääb sootuks ilma valdkonna kogemusega inimesteta, aga see ei paista kedagi häirivat.

Erialainimeste väljatõrjumine ja ametnike või äriimeestega asendamine ongi Langi mudel. Juhtimine on juhtimine, olgu see saapavabrik või nukuteater. Ja finantsid olgu korras, eks pärast vaatame, mille finantsid täpsemalt.

Selle kuu alguses jättis Langi otsus Nukuteatrit juhtiva sihtasutuse ilma teatriinimeseta. „Meil on nüüd nõukogus kolm ametnikku ja kaks äriimeest ja me peame teatrit juhtima,” iseloomustas asja üks nõukogus istuv ettevõtja. See, kas kultuuriministri silmis nähtavasti ebasoosingusse langenud Nukuteatri juht Meelis Pai on teinud head tööd või mitte ja kas ta peaks jätkama, on siinjuures sootuks kõrvalisem teema. Kui ta on teinud vigu, siis saab juhti vastutama panna muudmoodi, selleks pole vaja nõukogust erialainimesi tõrjuda.

Lang, raugematu energia pärast ka Molekuliks

Personalipoliitikast Erialainimesed tõrjutakse nõukogudest välja, arveametnikud pannakse asemele.

kutsutud, on paari nädala eest samasugust nippi tarvitanud juba Eesti filmi instituudi sihtasutuse nõukogu puhul. Ka sinna jäi küll muidu intelligentseid inimesi, aga mitte filmiinimesi. Milleks erialane pädevus? Äkki on tal seal

valdkonnas mingid erihuvid, oli mõttekäik. Jällegi saadeti arveametnikud platsi üle võtma.

Revolutsioon jätkub ka e-raamatute puhul. Lang osutas eelmise kuu hakul, et tulevikus ei toeta riik enam raamatukogudele paberraamatute ostmist. Selle, et raamatukogud peaksid ostma kõrget kunsti, aga mitte populaarset jama, oli ta selgeks teinud juba varem.

Iseenesest on tore, et maksumaksja raha kasutamist valvatakse, mis sest, et kultuuriministeeriumi valdkonnas on need summad äärmiselt piskud võrreldes paljude muude valdkondadega. Kahtlane ainult, kas just need sammud viivad meid elavama kultuurieluni.

Liberaalsest inimesest on saanud diktaadi armastaja, kes arvab teadvat, kuidas peaksime lugema ja mõtlema. Kuid peale rahalugemise on päris oluline ka asja sisu. Eesti Vabariigi sünnipäevakuul tasuks meelde tuletada, et just kultuuriinimeste hääl oli see, mis meid kaks aastakümnet tagasi iseseisvumise teel oluliselt aitas. ●

REPLIIK

Olete vallandatud

Kultuuriministeeriumi soov Meelis Paist lahti saada oleks loomulik. Pai on Nukuteatri juhtimisega hakka-ma saanud juba 12 aastat ja see pikk aeg on piisavalt oluline põhjus, et ta võiks otsida midagi uut. Kui seda soovitakse, siis miks pole ministeeriumi ametnikud vestelnud nõukogu liikmetega, nood oleks teinud otsuse ja jätnud Paiga hüvasti sõpradena. Nii lihtsalt see käib. Putini-Venes tilgutab võim ametnike ja poliitikute patud enne nende mahavõtmist meediasse. Sellele järgneb karm samm. Meil mõjub selline kampaania avalikkuses teistpidi, Pai on praegu ohvri seisuses. Nüüd on teda raskem lahti lasta või ka korrale kutsuda. ● **Andres Laasik**

Lk 10: Tiina Puuste: õpetades taltsutamatu tänavalast

Lk 11: Bill Gates maailma kõige vaesemate inimeste abistamisest

POMMIÄHVARDUS VALITSUSE HOONELE

Eile tehti Stenbocki majale pommiähvardus. Peaminister Andrus Ansipit sel ajal majas polnud, ütles valitsuse meedianounik Liina Kersna. Inimesed evakueeriti majast, kohal olid demi-

neerijad, kes otsisid maja läbi, kuid pommi ei leidnud. Jõgeva-maal pidas politsei kinni ka isiku, keda kahtlustatakse pommiähvarduse tegemises, tema motiivid on veel ebaselged. **EPL**

LIIKLUS

Pühapäeval algusega kell 18 tähistatakse Tallinnas Kadriorus Hiina uue aasta saabumist suurejooneliste pidustustega ning seetõttu rakendatakse liikluses mõningaid piiranguid. **ERR**

Lõuna-Eestis tabatud vietnamlased on arvataavasti osa suurest verisest ärist

Vaeste riikide elanikke smugeldatakse läände seksi- või tööorjusse. Nende vabadus võib maksta 30 000 dollarit. Eesti piirivalve teeb kõik, et seda tõkestada – 28 vietnamlasegi saabumine oli juba ette teada.

Analüüs

Tuuli Jõesaar
reporter

Möödunud nädala lõpus Võrumaal tabatud 28 vietnamlast ei sattunud üle Eesti piiri kogemata, lihtsalt pühapäevase jalutuskäigu ajal. Üsna tõenäoliselt toodi nad üle Vene piiri Eestisse selleks, et saata siit edasi sügavamale Euroopa Liitu, kus neil tuleks aastaid orjatööd teha, et osta endale vabadus. Nende vietnamlaste Eestisse sattumise täpsed asjaolud selgitab välja kriminaalmenetlus, kuid PPA piirivalveosakonna riskianalüüsi talituse juht Ago Tikk räägib, et inimkaubandus pole Eestile võõras probleem. Eestist rändab või viiakse läbi mitusada illegaali aastas. „2007.–2010. aastani toimunud afgaanide läbiringe oli meil üks suuremaid. Ise suutsime tuvastada ja kinni pidada 154 inimest, aga menetluse põhjal küündis see arv peaaegu 300-ni, sest partnerid andsid teada, kes on sihtriikidesse kohale jõudnud,” sõnas Tikk.

Kõik algab inimlikust soovist inimväärse elu järele. Soovist süüa köht täis, tunda end turvaliselt, magada katuse all. See ajab inimesed liiklele nii sõdade jalust kui ka lihtsalt vaestest riikidest. Sinna, kus on nõudlus, tuleb ka teenus. Nii võibki juhtuda, et vietnamlane, afgaan või mõne muu vaese riigi elanik kohutub inimesega, kes pakub talle: ma viin

sind jõukasse riiki, kus võid teenida piisavalt raha, et elatada ennast ja oma peret. Selline suurepärane võimalus pole mõistagi tasuta. Rohkem on levinud transpordi ja piiriületuste eest tööga tasumine. Kui kaua Euroopasse toomise eest rügada tuleb ja mis töö antakse, on „teenusepakkuja” otsustada. Ida-Euroopa, Somaalia ja Nigeeria naised sunnitakse enamasti prostituutideks. Hiinlannad pannakse vabrikutööle. „Isegi mitmetes EL-i liikmesriikides on selliseid vabrikuid avastatud,” nentis Ago Tikk. Mehed teevad samuti enamasti tootmistööd, kuid neid pannakse ka näiteks kokkadeks.

Inimene on kaup

Kui end naiivselt vahendaja meelevaleta usaldanud illegaalne rändaja hakkab taipama, et temaga tehtud tehing – orjatöö Euroopa heaoluühiskonda pääsemise vastu – ei väeri oma hinda, pole tal pääsu kuhugi. Vahendaja hakkab siis oma tõelisi hambaid näitama ja ohvrile saab selgeks, et lahkest ettevõtjast on asi kaugel ja ta on kuritegeliku grupeeringu meelevallas. „See on räpane ja verine äri. Indoneesia päritolu „teenusepakkumise” puhul pole haruldane, et maksmata jätmise eest hävitatakse perekond või suguselts. Meie jaoks on ta lihast ja luust inimene, aga vahendaja jaoks on ta kaup,” ütles Ago Tikk. Euroopasse pääsemine maksab ole-nevalt „teenuse” kvaliteedist ja kiiru-

sest 8000–9000 dollarist kuni 30 000 dollarini.

Inimkaubandus on tulus äri. „2007. aastal oli organiseeritud kuritegevuse poolt üksnes Iraagi päritolu rändajate vahendamine ja Euroopasse toimetamise arvatav kasum 175 miljonit eurot. Kõige kurvem on, kuhu see raha läheb – narkokasvatus, terrorism, uued sõjad. See raha hakkab tootma uut rännet,” selgitas Tikk.

Inimkaubitsejaid tabada on keeruline, sest rühmitused on rahvusvahelised ja hästi organiseeritud. „Eelmisel aastal oli seitse-kaheksa gruppi (üle piiri

tegelesid koos nii Eesti, Läti, Soome kui ka isegi Leedu.

Ago Tikk kinnitas, et rahvusvaheline koostöö käib pidevalt. Sel pühapäeval Võrumaal tabatud 28 vietnamlast ei üllatanud piirivalvet. Teada oli, et selline grupp on Venemaal formeeritud ja liigub lähiajal Euroopa Liidu poole. Tabamine õnnestus. Ühtlasi nõuab edu saavutamine palju tööd. „See vajab pikaajalist keskendumist ja mitmete valdkondade koostööd. On veidi halb, kui riigil on samaaegselt mitu prioriteeti – me ei jaks samaaegselt võidelda autokuritegevusega, tänavakuritegevusega, narkokuritegevusega ja illegaalse rändega. Hetkel tundub, et see viimane on jäänud vaeslapseks. Samas on naiivne loota, et Eesti kaotab oma atraktiivsuse

se kas transiitriigi või sihttriigina,” ütles Tikk ja lisas, et Eesti on Venemaa, Ukraina ja Valgevene kodanikele arvestatav sihtriik – eelkõige ebaseadusliku töötamise eesmärgil. Kuid kui tööd ei leita, siis rännatakse võimaluse korral edasi paremate võimalustega riikidesse.

Raha otsustab

Illegalse rände puhul suurendab töö mahtu seegi, et illegaalide vahendajad kasutavad oma „kauba” üle Euroopa Liidu piiri toimetamiseks väga erinevaid meetodeid. Arusaam, et illegaal on see, kes pimeduse varjus neljakäpukil üle piiri hiilib või keda veetakse inimesi täis tuubitud kaubikuga, on aegunud.

Mida rohkem on illegaal oma ületoomise eest vahendajale maksnud, seda parem on ka meetod, kuidas ta üle Euroopa Liidu piiri tuuakse –

Ago Tikk
PPA riskianalüüsi talituse juht

Pole haruldane, et maksmata jätmise eest hävitatakse perekond või suguselts.

PÖLLUMEHED PROTESTISID EBAVÕRDSUSE VASTU

Balti riikide põllumehed panid protestiks Euroopa Liidu ebavõrdse põllumajanduspoliitika vastu täna heinapallidele tule otsa. Protestiaktsioon algas Tallinnas Raekoja platsil, kus toimus

kontsert ja rahvale pakuti mulgi-putru. Tallinna Laagri Maksimar- keti juurest kuni Sauga alevini ja Pärnu linnapiirist Ikla piiripunk- tini süüdati kokku 95 heinapal- li, mis põlesid umbes 30 minu-

tit. Praegu on Eesti, Läti ja Lee- du põllumajandustoetused kaks korda väiksemad kui Euroopa keskmised põllumajandustoetu- sed, asja arutatakse sel nädalal Euroopa ülemkogus.

MÕISAKOOLID

4,5 miljonit eurot eral- datakse Euroo- pa finantsmehha- nismi kaudu mõisakoolide kor- rastamiseks. Eestis on kokku 59 mõisates tegutsevat kooli. **EPL**

Luhamaa kordoni piirivalvurid patrullivad praegu peamiselt suuskadel, ent kasutada on ka üks ATV.

Fotod: Marko Jakob

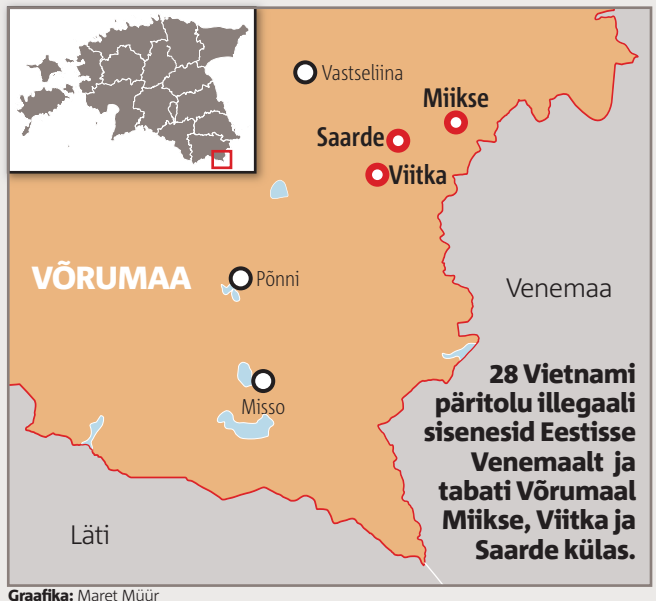
Saadetakse riigist välja

Pühapäeval võttis politsei Võru- maal kinni 27 paberiteta viet- namlast, sealhulgas kolm ala- ealist poissi, ja ühe armeenla- se. Kinnipeetute seas oli ainult üks naine, ülejäänud mehed. Eile tegi Tartu halduskohus juba otsuse, et 20 neist tuleb saata Harku väljasaatmiskeskusse.

„Kuna isikutel puuduvad isi- kut tõendavad dokumendid ja Eesti Vabariigi kodakondsus, elamisluba ja viisa, siis puudu- vad neil ka Eestis viibimiseks seaduslikud alused,” selgitas kohtu kõneisik Krista Tamm. „Isikud on tulnud Eestisse Vene Föderatsiooni kaudu ilma viisa-

ta, seega illegaalselt ja nende kinnipidamine on õigustatud väljasaatmisdokumentide vor- mistamiseks,” lisas ta.

Ükski kinnipeetu ei räägi ei eesti, vene ega inglise keelt. Tamm kinnitas, et kohtus oli kohal vietnami keele tõlk, et vietnamlased saaksid kõigest aru. Küsimusele, kas neil oli istungitel olemas ka oma jurii- diline esindaja ja kas nad said Eesti riigilt õigusabi, vastas Tamm, et keegi vietnamlastest ei taotlenud endale esinda- jat. „Kuna taotletud ei ole, siis neil kohtus esindajat ei ole,” sõnas Tamm. **Kadri Ibrus**

Graafika: Maret Müür

parimal juhul lendab ta koha- le lennukiga, taskus täiesti eht- ne, kuigi ostetud pass ja viisa. Võltsdokumendiga varustatult võib ta istuda ka rongis või lii- nibussis.

Piirivalve teabeametnikud peavad pidevalt ühendust oma Euroopa Liidu ja Vene- maa ametivendadega, et või- malikult vara avastada ja või- maluse korral juba eos nur- jata katsed inimsaadetisi üle piiri tuua. Infot illegaalset rännet mõjutavate faktorite kohta analüüsitakse pidevalt. Ago Tikul on silme ees selged mustrid. Näiteks vietnamla- sed tekkisid Eesti huviorbiiti Venemaa pagulaspoliiti- ka tõttu: Venemaa karmistas immigrantide kohtlemist ja sinna jõudnud vietnamlased hakkasid uut kohta otsima. Ja jällegi – kus on nõudlus, sin- na tuleb ka teenus.

Sihtriigid sõltuvad rahvu- sest: rolli mängivad nii oma

Vietnamlased ilmu- sid Eesti huviorbiiti Venemaa pagulas- poliitika tõttu.

kogukond kui ka vastuvõe- tamatute kogukondade puu- dumine, tulevikuperspektiiv ja sotsiaalsed toetused ning ühiskonna üldine suhtumine. Iraaklaste ja süürlaste sihtriig- id on Rootsi, Saksamaa, ka Belgia ja Prantsusmaa. Endis- test Prantsuse koloniaalma- dest rännatakse riikidesse, kus ees ootab prantsuse keele- ja kultuuriruum.

Me märkame rohkem

Näiteks 2011. aasta esimesel poolaastal Narva kaudu eba- seaduslikult Euroopasse pür- givate kokku üle paarikümne Kongo, Kameruni ja Elevan- diluuranniku kodaniku tege- likud sihtriigid olid Belgia ja Prantsusmaa. Vietnami kogu- kond on aga Belgias, Inglis- maal, Prantsusmaal ja Hollan- dis. Grusiinid eelistasid minna Poolasse, aga kui Poola kuu- lutas välja migratsiooniannest- tia, siis polnud edasine sihtko- ha valik eriti raske, suunduti Põhjalasse.

Ebaseaduslikku rännet avastatakse Eestis aasta-aastalt üha rohkem. Kui 2007. aastal avastas piirivalve 41 illegaal- selt üle piiri tulnud või toodut, siis möödunud aastal juba 293. Oma roll on järjest paranevatel tehnilistel võimalustel. „Meil on investeeritud palju tehni- kasse. Me märkame rohkem. Aga ressursid ei ole sellele järe- le tulnud. Me võime näha, et piirilõigul lööb neli andurit korraga põlema. Aga millise- le me oma meeskonnaga rea- geerime? Milline on neist täht- saim?” küsis Tikk. **•**

Täna digilehes

●●● Super Bowl: kui väljakul heitle- vad ihaldatud tiitli nimel Ameerika jalgpallurid, siis teleekraanil vala- takse ülekannete ajal eetrisse mil- joneid reklaamiraha.

Autorollo hagi jõuab maakohtusse tagasi

Keskonnaminister Keit Pentus-Rosimannuse ja tema abi- kaasa Rain Rosimannuse vas- tu esitatud hagi saadetakse hiljemalt uue nädala esmas- päeval Tallinna ringkonnakoh- tust tagasi Harju maakohtus- se, kus seda asutakse esimest korda läbi vaatama.

Maakohus saatis hagi möö- dunud aasta detsembri lõpus ringkonnakohtusse, sest hage- jad tahtsid 5000-eurosest riigi- lõivust vabastamist. Ringkon- nakohus ei jõudnud aga oma seisukohta avaldada, kuna enne otsustasid hagejad ise, et on asjaga kiiremini eda- si liikumise nimel nõus siiski maakohtu pakutud võimalu- sega tasuda riigilõiv viies osas, ja võlausaldajad tegid 17. ja- nuaril Autorollo eest esimese osamakse.

On uusi tõendeid

Siiski ei tähendanud määrus- kaebusest loobumine seda, et asjaga saab kohe edasi min- na. Ringkonnakohus tegi 18. jaanuaril küll määruskaebuse lõpetamise määruse, kuid sel- le jõustumiseni jäi alates pool- tele määruse kättemõetami- sest 15 päeva, mis saab täis nel- japäeval.

„Kui edasikaebust ei tule, siis jõustub määrus 7. veebrua- ril ja hiljemalt järgmise nāda- la esmaspäeval saadetakse toimik tagasi maakohtusse,” ütles Tallinna ringkonnakoh- tu pressiesindaja Anneli Vilu. Niisiis jõuab asja toimik uues- ti maakohtusse ligi kuu pärast riigilõivu tasumist. Kui hagi on tagasi Harju maakohtusse jõudnud, asutakse seda läbi vaatama. Alles pärast hagi läbivaatamist saadab kohus infot kostjatele, kellelt palu- takse hagiavaldusele vastust.

Koos riigilõivu tasumise- ga täiendas Autorollo jaanua- ri ka oluliselt hagiavaldust – nimelt on uurimise käigus väl- ja tulnud palju uusi tõendeid ja asjaolusid.

Prokuratuur alustas mul- lu 16. märtsil OÜ Autorollo pankrotihalduri avalduse alusel kriminaalmenetlust pank- rotiavalduse õigeaegse esita- mata jätmise tunnustel.

Keit Pentus-Rosimannuse ja tema abikaasa vastu esitati 3. detsembril Harju maakoh- tule ligi 500 000 euro suurune hagi, sest neid süüdistatakse Autorollo üle tegeliku kontrol- li omamises ja firma varast tüh- jaks kantimises. Nii Keit Pen- tus-Rosimannus kui ka tema abikaasa on kõiki süüdistusi eitanud. **• Merilin Kruuse**

-1- Hoiatusmärke on Tallinnas väljas ligikaudu 2000. **-2-** Tuukri tänaval oli teeaukude tõttu lausa üks sõidurada suletud. **-3-** Löökaugus auto lõhkunu peaks kutsu-
ma kohale politsei või vähemalt pildistades ise olukorra fikseerima.

Fotod: Rauno Volmar

Tallinna tänavaaukude eest hoiatab 2000 liiklusmärki

**Nulli ümber püsiv õhu-
temperatuur lagundab**

**Tallinna teekatet kevadi-
selt suure kiirusega.**

Urmas Jaagant
urmas.jaagant@ep.lee

Esmaspäeval saatis Tallinna linnavalitsus teate, et Järvevana teel piiratakse kiirust 50 km/t-ni, sest erakordselt ebasoodsad ilmaolud põhjustavad asfaltkatte kiiret lagunemist. Aknast välja vaadates paistab millegi erakordse asemel tavaliselt eestimaine talv. Tallinna kommunaalmeti juhataja asetäitja Tarmo Sule sõnul on tänavate jaoks väljas sisuliselt kevad: temperatuur on vaheldumisi paar kraadi üle ja alla nulli.

Niiskuse külmudes paisub

„Kui külmub, tehakse libedatõrjet kloriididega, mis teevad teekatte soolamärjaks. Niisket teed kulutavad naasterhvid. Niiskuse koguneb teekatte pooridesse, kus see siis külmub ja teed omakorda lagundab,” selgitas Sulg. Seetõttu tekib ühel sulailmaga päeval linna teedesse ligikaudu 40 löökauku.

Ilmast oleneb teekatte lagunemise puhul palju. Sulg meenutas, et näiteks eelmisel aastal ei olnud jaanuaris ühelgi päeval plusskraade, üle-eelmisel aastal püsisid miinuskraadid koguni 72 päeva järjest. „Sel aastal on pikalt temperatuurid olnud nulli ümber, võiks öelda, et lausa kevadised olud teekatte jaoks,” tõdes ta.

Ühtlasi märkis Sulg, et suuresti sõltub tänavate teekatte

**Sulailmaga tekib pealinna
tänavatele päevas umbes 40
löökaugu, 35 neist lapitakse.**

seisukord rahast. Tee-ehituse ja -hoolduse rahastamine jaotub kaheks: riiklik kütuseaktsiisi kogumise kaudu rahastamine ja omavalitsuste maksutuludest rahastamine. „Kütuseaktsiisi jagamine omavalitsustele on olnud hüplik,” nentis Sulg. Sel aastal sai linn aktsiisi kaudu teehoiukulude katteks 2,6 miljonit eurot. Kokku on linna eelarves sel aastal teede lappimiseks 4,02 miljonit eurot. Kui peaks selguma, et vaja on pisut rohkem, esitatakse selle tarvis taotlus.

Tallinna tänavate kapitaal-, taastus- ja hooldusremondivajadus kokku on pea sada miljonit eurot. Tallinna näitel moodustab Sule sõnul teehoiuks riigieelarvest eraldatav toetus 2,4% linna tegelikust vajadusest.

„Tallinna liikumiskeskonna uuringu kohaselt kasutatakse neljandik autokütustest Tallinna territooriumil, mistõttu oleks taristu kasutajatele ootuspärane, et ka vähemalt neljandik arengutegevustest toimub Tallinnas,” leidis Sulg. Tallinnas tegelevad päevasel ajal teeremondiga kaks ja öösel kolm brigadi. Selleaega katab Sule kinnitustel pea-aegu ära sulailmaga ööpäevas tekkivate löökaukude arvu. „Brigaadid suudavad parandada ööpäevas kuni 35 auku. Seega töö kuhjuma ei hakka,” ütles ta.

Senikaua kui augud taas kinni topitakse, hoiatavad liiklejaid ebatasasuse eest liiklusmärgid.

Kiiruse piiramist, nagu Järvevana teel tehti, nimetab Sulg erakorraliseks meetmeks. „Hoiatusmärke on linnas väl-

jas ligikaudu 2000. Need hoiatavad erinevate teekatete mittevastavuse eest, valdavalt juhivad need tähelepanu löökaukudele, vähem on neid, mis hoiatavad lagunenu teepinnardest ja vajunud kaevude eest,” selgitas ta.

Märgist pole tihti kasu

Ent hoiatusmärgist pole alati kasu ja nii mõnigi auto lõhub löökaugus paremal juhul rehvi.

If Kindlustus on detsembrist saadik registreerinud üheksa juhtumit, kus löökaugus on purunenud vähemalt auto rehvi. Neli neist õnnetustest juhtus Tallinnas.

ERGO kahjukäsitlusgrupi juhi Taavi Kõotsi sõnul jäi detsembris ja jaanuaris löök-
augukahju juhtumite hulk alla kümne.

Seesam Kindlustuse teatel on neil kirjas neli löökaukudega seotud juhtumit.

„Löökaugudest tingitud vigastused ei pruugi sõiduki kasutajale kohe märgata, vaid võivad ilmneda hiljem, näiteks sõiduki hoolduse käigus,” ütles Seesami turundusjuht Tiia Prööm. ●

Kuidas käituda auto lõhkumisel

Löökaugust läbi sõites auto lõhkunud juhul soovitatav kindlustusettevõtjad olukord fikseerida, kasvõi pildistades.

Juhtunu peab olema tõendatav, seega on kõige kindlam kohale kutsuda politsei, kes sündmuskoha ja kahjustused jäädvustab. Kindlustus hüvitab kahju vaid siis, kui autol on kaskokindlustus ja kahju ületab omavastutuse piiri. Kindlustus omakorda nõuab kahjud välja tee omanikult ehk kõnelusel juhul Tallinna linnalt.

Löökaugust läbi sõites tekkinud kahjustusi ei peeta liikluskindlustuse juhtumiks, sest kahju ei ole tekitatud kolmandale osapoolale, vaid oma sõidukile. Ilma kaskokindlustuseta saab autoomanik kahju linnalt ise välja nõuda. Tagasi nõude saab esitada ka kaskokindlustuse omavastutuse osa kohta. Ka Tallinna linnavalitsus soovib teavitada esmalt politseid ja kui remonditööko-
da on kahju hinnatud, esitada tee omanikule avaldus kahju hüvitamiseks.

Endine kõrge politseinik mõisteti vangi

Tartu maakohus tunnistas Lõuna prefektuuri narkokuritegude talituse endise juhi Jarek Pavlihhini (35) eile süüdi ametiisiku poolt sooritatud omastamises, riigisaduse avalikustamises ning dokumentide võltsimises ja võltsitud dokumentide kasutamises. Kohus mõistis talle kahe aasta ja kuue kuu pikkuse vangistuse, mille hulka arvestatakse eelmisel aastal eelvangistuses viibitud kaheksa kuud ja 11 päeva. Seega jääb Pavlihhinil kanda veel üks aasta, üheksa kuud ja 19 päeva vangistust, mis mõisteti talle tingimisi kolmeaastase katseajaga, teatas Tartu maakohus.

Kohtuasja arutati riigisaduse kaitseks kinnisel kohtuistungil.

Kohtumenetluse pooled saavad otsuse vaidlustamise soovist teatada seitsme päeva jooksul. ● Delfi

Ministeerium uurib ise Padriku lasteaeda

Haridus- ja teadusministeerium otsustas tühistada Harju maavalitsuse järelevalve Tallinna Padriku lasteaia, sest avalikkuses on tekkinud kahtlus, et Harju maavanem Ülle Rajasalu lähtus lasteaia järelevalvet algatades isiklikest huvidest. Segaduse vältimiseks teeb lasteaia järelevalve haridus- ja teadusministeerium, kes kaasab ministeeriumivälised alushariduse eksperdid ja Tallinna haridusameti kui lasteaia pidaja esindajad, teatas haridusministeerium.

Ülle Rajasalu teatas, et temal on haridus- ja teadusministeerium otsuse üle hea meel. ● Delfi

ÜHE LAUSEGA

SÜÜDI

Pärnu maakohus mõistis naistersti Carmen Heinvälja kriminaalkorras süüdi sünnitaja ja tema lapse kogemata vigastamises, mille tagajärjel väikelaps invaliidistus.

PALDISKI

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna juhatuse liige Stanislav Tšerepanov valiti eile Paldiski linnapeaks, varem oli ta Paldiski abilinnapea.

KOMPENSATSIION

Harju maakohus mõistis bussis kukkudes rängalt viga saanud naise kasuks Tallinna Linnatranspordi AS-ilt välja 15 000 eurot.

PETTURID

Maksu- ja tolliameti hinnangul on tervelt 12% uusi ettevõtteid loodud pettuse eesmärgil: kui eelmisel aastal loodi 18 000 ettevõtet, siis neist tegutsema hakkas 5700, ehk siis enamik ettevõtteid seisab riulis ning neis tegevust ei toimu.

Lastekodulapsed on jäänud ilma psühholoogilise esmase abita

Professionaalide järele on lastekodudel suur vajadus, aga nende palkamiseks pole raha.

Kadri Ibrus
kadri.ibrus@epi.ee

Narva lastekodus elab üks väike laps, kelle eluruumidest on ära korjatud kõik noad ja kahvlid. Ta on lõhknud televiisoreid. Ta on ohtlik nii endale kui ka teistele lastele ja kasvatajatele. See laps vajaks ravi ja ravimeid.

Ta on tulnud lastekodusse perest, kes jättis ta juba väikelapsena hooletusse. Kuigi lastekodu ootab septembrist saadik Tartu ülikooli kliinikumi lastepsühhiaatri vastuvõtule pääsemist, ei ole seni aega saadud, kuna järjekorrad on pikad. Terves Ida-Virumaa maakonnas aga pole tööl ühtegi lastepsühhiaatrit.

„Lastepsühhiaatreid lihtsalt ei ole – ei saa löögile. Tutvuste kaudu otsin kohti, kuhu lapsega minna,” ütles Narva lastekodu juhataja Mare Välja. „Loodan, et ehk õnnestub saada aeg

Viljandisse,” nentis ta. „Sellel lapsel on sügav psüühikahäire. Tema käitumine on nii teda ennast kui ka teisi ohustav.”

Kui ka kõige tõsisematel juhtudel on nii raske abi saada, siis kuidas on lugu ennetusega ja mismoodi on korraldatud elementaarne psühholoogiline abi? Selgub, et lastekodud ei saa endale lubada isegi elementaarset.

Probleeme ei ennetata

„Meil ei ole kahjuks võimalik psühholooge tööle võtta,” möönis Tallinna lastekodu juhataja Leena Masing. Üldnimetuse Tallinna lastekodu alla on koondatud 13 Tallinna üksust, kus elab aastas kokku umbes 350 last. Kuigi on teada, et enamik lastekodulapsi on läbi elanud rohkem traumasid kui mõnigi täiskasvanu terve elu jooksul, ei tegele riiklik hoolekandesüsteem nende professionaalse abiga, mis aitaks ennetada edasist psüühiliste probleemide kuhjumist.

Lastekodude juhid möönavad, et kuigi laste pearahast toimiv süsteem ei võimalda psühholooge tööle võtta,

Narva lastekodu juhataja Mare Välja on sunnitud isegi tutvuste kaudu otsima kohti, kuhu lastega nõu küsima minna.

Foto: Sergei Stepanov

näevad nad selleks suurt vajadust. „Kui on mingi tõsisem olukord, siis ma püüan otsida siit ja sealt, palun tuttavate kaudu, kas mõni psühholoog oleks nõus tasuta vastu tulema ja välja aitama,” ütles Välja. „Saame vahel abi MTÜ-delt, kes ise tegutsevad väikeste ajutiste projektide toel. Meil ei ole, millest palka maksta. Ka näiteks sotsiaaltöötaja kohta meil ei ole, kolm aastat pole olnud. Ma ise teen selle töö ka ära,” selgitas lastekodu juhataja. „Me sõltume pearahadest, millest ligi 70% läheb palkadele ja maksude maksmisele,” nentis ta. ●

Enamik lastekodulapsi on läbi elanud rohkem kui täiskasvanu terve eluga.

Loomisel on keskused

„Nõustume, et laste vaimse tervise eest hoolitsemine vajab oluliselt suuremat tähelepanu,” vastas sotsiaalministeeriumi peaspetsialist Pille Vaiksaar. Tema sõnul kavatakse probleemi leevendada tulevikus ehitatavate keskustega.

„Lisaks Tallinnasse rajatavale laste vaimse tervise keskusele on laste abistamiseks kavas välja arendada regionaalsed nõustamiskeskused. Selleks, et abi jõuaks lasteni õigeaegselt, tege-

levad regionaalsed keskused ka võrgustikutööga ja koolitavad inimesi nii sotsiaal- ja haridussektorist, kohalikust omavalitsusest kui ka politseist. Rahastuse oleme taotlenud Norra finantsmehhanismidest, nagu ka spetsiaalselt raske või püsiva psüühikahäirega lastele mõeldud stationaarse rehabilitatsiooniteenuse loomise, kuhu on integreeritud kolm valdkonda: haridus, tervishoid ja sotsiaalhoolekanne,” kirjutas Vaiksaar.

Tehniliselt võrratu...
pakkumine.

Tiguan. Baasmudeli hind 19 825 eurot.

TSI-mootor (122 hj), BlueMotion Technology, Start/Stop-süsteem, püsikiirushoidik, kaheksa kõlariga CD-mängija, pöörduva valgusvihuga udutuled, signalisatsioon, 16-tollised kergmetallist veljed. Lähem info: vw.ee/tiguan

Pakett Executive 2180 eurot
Saadaval mudelitele Sport&Style ja Track&Field
→ Navigatsioonisüsteem
→ Ksenoontuled
→ Park assist
→ Tahavaatekaamera

CO₂-heide: 139 g/km 2,0TDI BMT mootoril, kütusekulu: 5,3 l / 100 km (kombineeritud tsükkel)

Meelis Pai nendib, et olukord, kus kaks institutsiooni ei suuda kokku leppida, on rumal.

Foto: Ilmar Saabas

Meelis Pai: ma ei jaksa enam midagi selgitada

Intervjuu

Kaarel Kressa
kirjandustoimetaja

Nukutetri juhi Meelis Pai sõnul annab selle kuu lõpus valmiv audit vastuse kultuuriministeeriumi süüdistustele.

●● Millal te viimati minister Rein Langi või kantsler Paavo Nõgesega näost näkku rääkisite? Ja millest?

Paavo Nõgesega pole ma üldse kõnelenud, Rein Langiga sain kokku, ma arvan, kuskil novembrikuus, kui me – Lang, mina ja notar – alustasime Eesti Riikliku Nukuteatri lõpetamisprotsessi ja sihtasutuse loomist.

●● Teatri makseraskustest too-kord juttu ei olnud?

Ei ole kunagi olnud.

●● Kuidas nende makseraskustega lood on? Riigi Kinnisvara AS (RKAS) ütles esmaspäeval, et teil on neile nelja kuu arved maksmata. Miks nii?

Eks see on kokkulepe. Arvan, et selles kontekstis RKAS ei olegi üldse oluline – nagu ma just lugesin, ütlesid nad ise, et ministeerium pole neilt küsinudki, kas on üldse mingeid probleeme või ei. Täna juba võib öelda, et võlasumma on hoopis teistsugune: kui enne oli 38 000, siis täna on 19 000 [eurot]. See süsteem, kuidas teater funktsioneerib, kuidas ma ütlen... Saate aru, sügisel hakkab hooaeg pihta ja lähed

kevadeni, eks. Ja raha planeeritakse selliselt, et kassat täidavad vahepeal väikesed lavastused ja siis kas üks või kaks suurlavastust.

Kui me vaatame Nukuteatri eelmise aasta majandustulemusi, siis 956 558 on omatulu ja 871 000 on riigipoolne toetus. Ehk siis üle poole me teenime ise. See, kuidas me neid rahavoogusid juhime... Nii on kogu aeg tehtud, eks, et ma planeerin siia rohkem kulusid, sinna vähem. Antud juhul on probleem selles, et riigiasutus lõpetas, tehti kuuajaline üleminekuperiood, mis lõppes jaanuariga, ja nüüd alustas sihtasutus NUKU. Ei ole mõtet teha vahepeal mingisugust analüüsi, enne kui bilanss on tegemata.

Teiseks, väga suured kulud, mis on tehtud eelmisel aastal – makstud autoritasud, käivitatud suured projektid – makstakse sellel aastal teenitud rahadega. Ja siis ta kajastubki seal kuluna ja siin tuluna.

●● Milline oli teatri rahaline olukord näiteks 2011. aasta lõpus?

Selles pikas protsessis, kuidas üks teater eksisteerib, ei ole 31. detsembri kuupäev tegelikult väga oluline. Aga lähme siis tagasi 2011. aastasse. Kevadel haigestusin, taastusin terve suve, õppisin uuesti käima ja kui ma siis sügisel tööle tagasi tuln, sai selgeks, et ma ei suuda üksinda korraga direktori ja loomejuhi tööd teha ja muuseumi ehitamise ja loomise eest vastutada. Siis saabusid ka tagasi noored näitlejad Turu

akadeemiast, kuhu ma nad neli aastat varem olin saatnud. Ja need tuli igal juhul tööle võtta. Võeti tööle kunstiline juht, peakunstnik – keda Nukuteatril varem ei olnud – ja noored näitlejad. Need on esimesed noored 60 aasta jooksul, kellel on taskus nukuteatri näitleja diplom.

Täna on meil ainult 15 tegevnäitlejat ja mängime üle 700 etenduse [aastas]. Ma ei taha süüdistada, et miks ministeerium ei andnud meile noorte tuleku puhul raha juurde, aga see kõik oli ette teada, räägitud, mul on isegi ühe ministri kiri olemas.

●● Millise ministri? Laine Jänes? Mis seal kirjjas oli?

Et ta toetab meid igati ja arvestab eelarve tegemisel. See oli veel Raivo Palmari ajal. Aga Laine Jänes aitas ka väga palju, kui need noored seal Turus õppisid – ta andis neile stipendiumi. Siis nad tulid tööle ja kõik oli väga tore, aga toetust meie eelarvele juurde ei tulnud, kuigi teisi noori, kes läksid Krahli või Linnaateatrisse, toetati. Ma olin selle peale natuke solvunud. Kui me nüüd vaatame seda ülemineku hetkeseisu – 153 000 eurot kohustusi, mis ületavad käibelarade summasid –, siis sellest on kunstilise juhi, peakunstniku ja kuue näitleja aastapalk 107 000, koos maksudega. Aga see pole ka selles mõttes oluline. 15. veebruaril hakkavad laekuma piletitulud ja just nendest me elamegi, neist kaetakse kõik kulud ja ongi kõik. Me oleme

olnud 2012. aastal palju tublimad kui 2011. aastal – piletitulu oli umbes 200 000 euro võrra suurem.

●● Miks ministeerium praegu selle jutu üles võttis?

Ei tea, ei oska öelda. Pole olnud 12 aastat sellist juhtumit, et sealpoolt oleks sellist turmtuld tehtud, kultuuriministeerium on kogu aeg väga hea partner olnud.

●● Kui minna esmaspäevases Postimehes ilmunud väidete juurde...

Ei. Kui on soov küsida teatri tulevikust, lavastustest, siis palun. Aga rahalisest seisust – meil on audit käimas ja kuu

viimasel ajal on olnud peale uute inimeste palkamise?

Niimoodi ka ei saa küsida, kogu tegevus on üks suur kulu. Lavastuste väljatoomine ongi kõige suurem kulu. Eelmisel aastal oli väga tihe festivalidel käimise aeg, kogu trupp oli kuskil sõidus, aga seda finantseeritakse tavaliselt mujalt. Kas siis festivali enda, kultuurkapitali või kultuuriministeeriumi poolt. Eelmine aasta ei olnud sugugi eelnenutest erinev.

●● Kas teil on tunne, et teie tooli tahetakse kõigutada?

1. veebruarist lõpetas riigiasutus, kus ma direktorina töötasin, tegevuse, nüüd on minu

uus ülemus sihtasutuse nõukogu, tema tuleb kokku ja otsustab. Mis mina saan neile öelda? Ma olen oma tööd teinud südamega, olen panustanud siia 12 aastat, 24 tundi päevas. Arvan, et see saavutuste nimekiri on piisav, et jätkata.

●● Räägime siis teie tööst. „Shrek” on aasta peamine suurlavastus?

„20 000 lööd vee all” on ka suurlavastus, selle esietendus on 3. märtsil, järgmine on „Shrek”. Kõik lavastused, mis tulevad väikeses saalides välja ja on mõeldud väikelastele – 40 kuni 100 inimesele –, nende väljatoomine on suhteliselt kallis, aga tulu sealt eriti ei tule. Suured pro-

jektid katavadki need ära – need on teatril vajalikud, nagu ka on vaja suurt saali, mida ehitama hakatakse.

●● Nõgene ütles, et tema tahab tagada Nukuteatris toimiva töö-rütmi. Kuidas praegune infomüra seda rütmi mõjutab?

Väga halvasti, sellist asja ei soovita ühelegi kollektiivile. Inimesed on stressis, teadmatuses, pole aru saada, millest räägitakse, üks räägib üht, teine teist asja. Sellist rumalust ei tohi tegelikult tekkida, kus kaks institutsiooni ei suuda kokku leppida ja peavad läbi meedia suhtlema.

●● Millal see lärm läbi võiks saada?

Veebruari lõpuks. Täna [eile] rääkisin audiitoritega ja nad ütlesid, et 28. veebruariks on kõik teada. Aga auditid on tavalised tegevused, iga aasta käib mõni kontroll. Eks me oleme ka huvitatud, et kõik õigesti töötaks ja paberid oleks korras.

●● Kas te olete viimase kahe päeva jooksul suhelnud ka muudmoodi kui meedia vahendusel? Olete näiteks proovinud kantslerile meelida?

Jah, kirjutasin talle ja küsisin, et mis toimub, kas me ei võiks omavahel rääkida ja helistada.

●● Ja vastus?

„Ära mine isiklikuks” – umbes midagi sellist. Peame ühe asja selgeks tegema: mul ei olegi nendes küsimustes praegu erilist sõnaõigust, kuna on kokku lepitud, et vastab nõukogu esimees Jaan Puusaag ja finantsküsimustest räägib lähemalt nõukogu liige Härmo Värk. Mina võin rääkida teatri tulevikuplaanidest.

●● Mis on teie eesmärgid? Kui suureks võiks külastajate arv minna?

Eelmisel aastal oli külastajaid peaaegu 128 000, omatulused, nagu öeldud, 956 558 eurot. Need on tegelikult väga suured arvud, ma arvan, et sinna kanti hakkavad need ka tulevikus jääma. Ma ei ole kunagi teinud plaane, et me peame 150 000 külastust kokku saama, kuigi arvan, et tänava saamegi, kuna on suured projektid.

Kui eesmärkidest rääkida, siis võtame näiteks eelmise aasta „Naksitrallid” – sõitsime 4000 kilomeetrit läbi ja andsime tasuta etendusi. Sellised tegevused on meie jaoks olulised, me oleme sotsiaalse asutus.

●● Kui te saate uuel ametiajal jätkata, mis seisu tahaksite teatri selle lõpus jätta?

Selleks ajaks on valmis suur saal ja kogu kompleks saab ideaalselt toimida. Keskeks teljeks on teater, lisaks muuseum, mida mina laiendaksin fuajeeni välja.

Teatrit, teatriinimesi on vaja tunnetada. Juht balansseerib siin kogu aeg poomil, sest teatris on väga palju intsiige ja kui need lähevad liiga suureks, tekib kaos. ●

Täna Delfis:
Keda austab
president Ilves
tänavu teenetemärgiga?

Külli Tambre treenib kodus olümpiasangarit

Külli (vasakul) ja Kätlin treenivad intensiivselt peaaegu iga päev, sihiks 2016. aasta Rio de Janeiro olümpia.

Fotod: Rauno Volmar

5. lugu

Rein Sikk
Koigi, Järvamaa

Tulemuste paranedes võttis Külli lapse treenimise oma õlule. Nüüd unistavad ema-tütar suveolümpiast.

„Ja nüüd ta tulebki olümpiaringi – meie kõigi aegade parim kuulitõukaja, pisikesest Koigi külast pärit Kätlin Piirimäe!” Nii hüüab reporter 2016. aastal Brasiilias Rio olümpiaaadionil. Kaamera peatub aga Kätlini ema Külli Tambre näol. Seda mööda voolab alla suur õnnepisar.

Unistamine viib tegudeni. Külli ja Kätlin unistavad ja treenivad palehigis. Tegelikult pidi tänasest isehakanud kuulitõuketreenerist Küllist saama hoopis kokk-kondiiter, paberidki olemas. Aga elu tahis teisiti.

Kunagine üsna tubli kuulitõukaja Külli elab nüüd Järvamaal poole tuhande elanikuga Koigi külas ja peab seal koos abikaasaga väikest perefirmat. Tükeldab, pakib, müüb päeval küttepuid. Siis kiire söögivalmistamine kodus ja juba pühendubki ema oma laste, tütar Kätlini ja poeg Kerdi treenimisele. Nii peaaegu iga õhtul.

Tuleviku nimel

Kui laste sporditulemused hakkasid paranema, polnud emal muud võimalust, kui treeneritöö oma õlule võtta.

Küllil tunnistab, et nad on eelkõige Kätlini tuleviku nimel mõelnud ka Koigist lahkumi-

sele. Aga üks kaheksateistkümne aastaga ole sinna loodud oma kodu ja firma, mis on peaaegu niisama armsad kui oma lapsed.

Vaikeses Koigi koolivõimlas hakkavad kajama kõrvulukustavad paugud. Prõmaki! Prõmaki! Meenub Federico Fellini filmi „Orkestriproov” stseen, mil hiigelkuul maja rammib ja purustab. Kuul tegelikult müristabki. Kätlin lennutab seda väsimatult läbi saaliõhu. Siis raksatus maandumisel, ikka mituteist meetrit tõukekohast kaugemal.

Koigi kooli võimlas kuulitõuke siseringi pole. Seetõttu tuleb treenida mitte metall, vaid kummikuuliga, et põrand ei puruneks. Ema õpetab, tütar treenib. Ema õpib ise juurde ja annab oma teadmisi edasi.

Kui vaja, pakitakse treeningukraam autosse, isa hüp-

Unistamine viib tegudeni. Külli ja Kätlin unistavadki ja treenivad palehigis.

pab rooli ja pere sõidab Viljandi või Tartu sisehalli, kus ka kuulitõukering olemas. Peale selle võistlused, mõnikord koos ööbimisega. See pole pere eelarvele kerge koorem.

Seitsmeteistkümneaastase Kätlini käepigistus on kindel, selles on vägi sees, rääkimata neiuist enesest. Aasta tagasi oli ta noorte klassis maailma kolmas kuulitõukaja. Kolmekilost kuulil lennutas Kätlin nelja aasta jooksul seitse meetrit kaugeemale kui alustades. Täna treenib ta juba neljakilose naiste kuuliga ja kolme aasta jook-

sul on ta oma rekordit parandanud viie meetri võrra. Mullu suvel võitis Kätlin Eesti meistritiitli. Euroopas on ta kolmeteistkümnes.

Oi kui visa

„Me mõtleme tõesti Rio olümpiale,” ütleb Külli tõsiselt ja loeb ette, mida kõike on selleks vaja teha. Mitte ainult treenida, treenida, vaid varsti ka massöör ja võib-olla ka toitumisenõustaja leida. Ema kiidab nii Koigi kooli kui ka valda, rääkimata erasponsoritest,

kes kõik on nende Rio unistusele õle alla pannud.

„Kätlin aga on visa, oi kui visa,” lisab Külli uhkelt. „Algul küll teatas, et vihkab seda ebanaiselikku ala, aga täna on tal pool võitu suure tahtmise näol juba käes.”

Käes on ka see võit, et kui alguses Koigi lapsed tütarlast kuulil tõukamas nähes naersid, siis nüüd nad imetlevad. Raksatustest kajava saali uksele ongi ilmunud kaks parajamat marakratti. Vaatavad, kuidas Kätlin ema juhendamisest kuulikaari teeb. Vaatavad ammulisui. ●

„Märkamata kangelased”

... on Eesti Vabariigi 95. sünnipäeva sari, milles räägime suurema tähelepanuta jäänud tublidest inimestest. Kirjutage aadressil rein.sikk@epl.ee, kui teate mõnd märkamata kangelast.

Presidendi kõne

... on iga loo lisa, kus me kangelane kehastub vabariigi aastapäevakõnet pidavaks presidendiks.

●● **Küllil Tambre mõte on järgmine:** „Paljudel maal elavatel andekatel lastel on täna arenemiseks vähe võimalusi. Aidakem neile kaasa, märgakem neid, toetagem, kuis vähegi võimalik. Julgege mõelda suurelt, et ka meie küla koolipoist või -tüdrukust võiks olümpiasangar saada. Aga eelkõige on selleks vaja teda märgata ja abistada.”

Eesti Päevalehes neljapäeval:

Suure-Munamäe tornivaht Ene Aedmaa valvas Eesti kõrgeimat paika.

Loe kõiki lugusid www.epl.ee/kangelased

Uuring: YouTube'i sisu võib lastele šokeerivalt mõjuda

Kui lastelt küsida, mis neid internetis häirib, peavad nad kõige riskantsemaks videot jagamise keskkondi, näiteks YouTube'i, selgub projekti EU Kids Online värskest uuringust. Lapsed seostavad oma vastustes videosaite eelkõige vägivalda ja pornograafiaga.

Videote jagamise keskkondi peab ebameeldivaks kolmandik vastajatest, 29% tõi esile kodulehti, 13% suhtlusvõrgustikke ja kümme protsenti lastest viitas mängudele. Lapsed tajuvad videosaite ohtlikuna, kuna nende sisu on realne või äärmiselt usutav ning sõprade vahel kergesti jagatav.

Kõige rohkem šokeerib lapsi julmuse, tapmise, loomade piinamise ja isegi mõningate uudiste nägemine. „Pole vahet, kas kiusatakse ja piinatakse loomi või lapsi, mõlemad on vastikud,” on vastanud 11-aastane Eesti poiss. Hirmutavat sisu maininud lastest väljendas 23% selgelt hirmuemotsiooni.

Vastikuse tunne seostus lastel kõige rohkem pornograafilise sisuga. Kommertssisu kirjeldati enamasti „tüütuna”. Huvitaval kombel väljendasid lapsed vihkamise, rassismi, vägivalda või enesevigastamise teema puhul vähe emotsioone.

Projekti Eesti-poolse eestvedaja, Tartu ülikooli meedia-

uuringute professori Veronika Kalmuse sõnul tunnetavad lapsed veebikeskkonda erinevalt. „Riskide tajumine on riikide, vanuse ja soo lõikes erinev. Näiteks torkab Eesti laste puhul üllatavana silma loomadevastase vägivalda mainimine,” tõi ta esile.

Laste arvamus

Uuringu üheks olulisemaks soovitusel peab Kalmus küsida laste endi käest, mis neid internetis kõige enam häirib, ja võtta laste arvamust senisest veelgi enam arvesse.

Eile avaldatud aruanne „Nende endi sõnutsi: mis häirib lapsi internetis?” põhineb laste vastustel lahtisele ankeediküsimusele. Kokku avaldas arvamust 9904 last 25 riigist.

Hiljuti avaldatud uuringu kohaselt on Eesti lapsed Euroopas interneti liigkasutamises esirinnas. Pooled tunnistavad enda puhul vähemalt üht ülemäärastele internetikasutusele viitavat joont, 42% lastest tunnistas, et on netis surfanud ka siis, kui see eriti huvi ei paku. Kolmandik nõustus väitega „ma olen püüdnud neti kasutamist piirata, aga see pole õnnestunud” ja kuuen-dik mõonis, et on netis olemise tõttu olnud söömata või magamata. ● **Epp-Mare Kukemelk**

Teade SEB Geneerilise Farmaatsia Fondi likvideerimisest

AS SEB Varahaldus (registrikood 10035169, asukoht ja postiaadress Tornimäe 2, 15010 Tallinn, Eesti Vabariik) teatab SEB Geneerilise Farmaatsia Fondi likvideerimisest. Fondi depositooriumiks on AS SEB Pank.

Finantsinspeksioon andis fondi likvideerimisloa oma 30.01.2013 otsusega nr 4.1-1/3.

Fondi likvideerimismenetlus algab selle teate avaldamisele järgnevast päevast. Fondi võlausaldajatel palume esitada nõuded SEB Geneerilise Farmaatsia Fondi vastu hiljemalt 8. aprillil 2013 (kaasa arvatud).

Võlausaldajate nõuded ja muud SEB Geneerilise Farmaatsia Fondi likvideerimisega seotud avaldused ning taotlused palume esitada digiallkirjastatult e-posti teel aadressil fondid@seb.ee või tähtkirjaga AS-i SEB Varahaldus postiaadressil.

Pärast likvideerimistoimingute tegemist kinnitab fondivalitseja nõukogu fondi lõppbilansi ja vara jaotamise kava. Fondivalitseja avaldab teate jaotamisele kuuluva vara jaotamise kohta ajalehes „Eesti Päevaleht” ning kodulehel aadressil www.seb.ee/fondid.

AS SEB Varahaldus on 100% AS-i SEB Pank tütarettevõte, mis kuulub Balti riikide juhtivate varahaldusfirmade hulka ning juhib aktsia- ja võlakirjafonde, pensionifonde ning institutsionaalseid investimisportfelle.

SEB

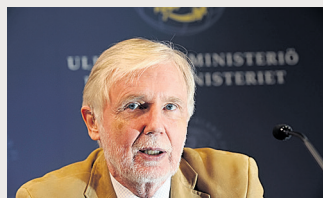
ŠOTI ISESEISVUSPLAAN

Šotimaa valitsus on koostanud dokumendi iseseisvusele üleminekuks. Kui 2014. aasta referendumil sõltumatusele jah öeldakse, koidab iseseisvuspäev märtsis 2016. **Delfi**

SOOME EI TEINUD CIA LENDUDEST SUURT NUMBRIT

Soome ei tahtnud teha suurt numbrit CIA vangide transpordimise lendudest, mida väideti vasti tehti 2004. aastal ka Soome kaudu, selgub WikiLeaksi lekitatud 2006. aasta kevade diplomaatilisest telegrammist. Selles kiidab USA Soome-suursaadik välisminister Erkki Tuomioja oskust esitleda väiteid vangilendude kohta avalikkusele kui tähtsusetuid. **Delfi**

maailmisest telegrammist. Selles kiidab USA Soome-suursaadik välisminister Erkki Tuomioja oskust esitleda väiteid vangilendude kohta avalikkusele kui tähtsusetuid. **Delfi**

VALGEVENE SÜÜDISTAB INIMÕIGUSTE RIKKUJAJD

Valgevene välisministeeriumis valminud raportis, mis käsitleb inimõiguste rikkumisi 23 Euroopa riigis, USA-s ja Kanadas ehk riikides, mis peavad ennast arenenud demokraatiaga maa-

deks, süüdistatakse ka Eestit muu hulgas sõjapropagandas, vähemuste diskrimineerimises ning inimeste majanduslike ja sotsiaalsete õiguste rikkumises. **ERR**

Merkel toetas Hispaania peaministrit salarahaskandaalis

Hispaania juhid eitavad varjatud fondist raha saamist ja viitavad vandenõule riigile raskel ajal.

Kaivo Kopli
kaivo.kopli@epi.ee

Kui Hispaania peaminister Mariano Rajoy laupäeval esimest korda otsesõnu ja selgelt paar nädalat susisenud ja paar päeva varem jõuliselt lahvatanud salarahaskandaali teemal sõna võttis, tegi ta seda oma parteikontoris Madridis ega andnud ajakirjanikele võimalust küsimusi esitada. Pärast kohtumist Angela Merkeliga Berliinis tal seda varianti ei olnud, see-eest pakkus võõrustaja talle tuge.

Saksa kantsler ei puudutanud skandaali, kuid viimaste päevade kontekstis äratas tema toetusavaldus ikkagi tähelepanu. Merkeli sõnul suhtub Saksa-Madridi majandusreformidesse suure respekti ja imetlusega. Jõulised säästuja muud meetmed on aidanud võlakoorma all oleva riigi rajale tagasi, neil sammudel on olnud Hispaania tuleviku positiivne mõju. „Meil on usaldusväärsed suhted,” kinnitas Merkel.

Erinevalt sakslasest ei suhtu enamik hispaanlasi ei Rajoysse ega tema parteisse usaldusega. Pühapäeval ajalehes El País avaldatud aramusuuring näitas Rahvapartei toetuse järsku langust paari viimase nädalaga ehk kuue punkti võrra 24%-ni. Peaministritse suhtus negatiivselt koguni 77% vastanuid. Ühe varasema uuringu kohaselt peab 96% hispaanlasi kodumaa poliitikat

Rajoy tagasiastumist nõudvad meeleavaldajad on Madridis politsei valvsate pilkude all.

Foto: Reuters/Scanpix

line toetamine. Lihtsustatult öeldes tekib probleem siis, kui fondi ja väljamakseid on maksuametnike eest varjatud ning maksudest kõrvale hoiatud. Sama käib ka fondist raha saanud poliitikute kohta, kui nad ei ole seda tuluna deklareerinud. Võimalik, et annetused ületasid ka seadusega lubatud piiri.

Eitavad kõike

Keerulisemaks muudab asja see, et skandaalist haaratud tegelased eitavad enam-vähem kõike. „On väga üllatav, et just kui me hakkame [majanduslikult] taastuma, ilmub järsku välja see informatsioon.

Keegi püüab kahjustada Rahvaparteid, valitsust ja peaministrit,” oletas partei peasekretär María Dolores de Cospedal vandenõud. Tema sõnul ei lase aga partei nurjata kogu tööd, mida „nii paljud ausad inimesed on selle maa heaks teinud”.

Cospedal eitas kategooriliselt, nagu oleks partei tema ametis oleku ajal jaganud musta raha, mida saadi ehitussektorist. Ta lisas, et tal ei ole ka aimu, et sellist asja oleks juhtunud varem. „Paljud süüdistu-

sed on valed. Paljud ja paljud. Ja ma tean, et paljud, mis minu kohta käivad, on samuti valed, nagu ka need, mis käivad minu partei kohta. Ma tean absoluutselt, et need on valed.”

Vähem hoogsalt, kuid sama resoluutselt eitas süüdistusi ka peaminister. „Mul läheb vaja vaid kahte sõna: valed süüdistu-

tused. Ei ole tõsi, et me oleme saanud raha, mida me maksuametnike eest varjasime,” ütles Rajoy. „Ma ei ole kunagi parteis ega kusagil mujal saanud ega jaganud ebaseaduslikke märke. Need süüdistused tulevad teadmata isikutelt, kes loodavad midagi saavutada,” viitas ka Rajoy

ilmsele vandenõule. „Kui keegi usub, et selliste rünnakute peale kaotan ma pea või loobun ülesandest, mille hispaania rahvas on mulle andnud, siis ta eksib. See valitsus on seadnud endale eesmärgi ja ma kinnitan teile, et ei lase end rajalt kõrvale kallutada.”

KOLM KÜSIMUST JA VÕIMALIKUD VASTUSED

Hispaania tipp-poliitikute salafond

●● **Milles valitsevat Rahvaparteid süüdistatakse?**
Peamiselt ajaleht El País on avaldanud dokumente, millest paistab, et aastail 1990–2008 oli parteil annetuste fond. Väidetavalt on enamik annetusi tulnud ehitusettevõtetest, kuid seda on rakke tõestada. Sellest fondist tehti väljamakseid juhtivatele kohtadel olnud parteilastele, kokku umbes 7,5 miljoni euro eest. El País on kindel, et tegemist on partei endise laekuri Luis Bárcenase arvepidamisega salajase fondi sissetulekute ja väljaminekute kohta. Ajaleht on väitnud, et kaks kolmandikku annetusi olevat olnud ebaseaduslikud.

●● **Kes tipp-poliitikute on skandaali haaratud?**
Dokumentidest jookseb läbi hulgaliselt nimesid, kellest silmapaistvaim on Mariano Rajoy, kes on 2011. aasta detsembrist peaminister, juhtis parteid aastail 2004–2011, kui Rahvapartei oli opositsioonis, ja oli aastail 1996–2004 siseminister. El País avaldatud dokumentidest paistab, nagu oleks ta 1997–2008 saanud igal aastal veidi üle 25 000 euro ja väidetavalt kaetud ka tema muid kulutusi lausa ülikondade eest tasumiseni välja. Partei peasekretäri María Dolores de Cospedali kohta on näiteks kirjas, et ta sai 2008. aasta kolmanda kvartali eest 7500 eurot.

●● **Kas kurja juur on Luis Bárcenas?**
Luis Bárcenas oli ligi 20 aastat Rahvapartei laekur ja taandus ametist 2009. aastal, kui võeti teise kõrgetasemelise korruptsioonifääri tõttu uurimise alla. Selle nn Gürteli juhtumi juurdus on pikalt veninud. Mõne nädala eest aga selgus, et Bárcenasel on olnud Šveitsi pankades konotod, kus oli arvel kuni 22 miljonit eurot. See ei pruugi olla seotud tipp-poliitikute rahastamise fondiga. Ajaleht El Mundo aga kirjutab, et Bárcenas olevat ähvardanud Rahvapartei juhtkonda raha saajate nimekirja avaldamisega, kui valitsus ei leia moodust, mis päästaks ta vanglakaristusest.

USA kaebab reitingufirma kohtusse

Reitinguagentuur Standard & Poor's teatas, et USA valitsus kaebab nad kohtusse agentuuri hinnangute pärast hüpoteegivõlakirjadele enne finantskriisi algust. Tsiviilkohutasi keskendub Standard & Poor'si 2007. aasta kõrgetele reitingutele mõningatele hüpoteekidega kaetud väärtpaberitele, mis hiljem oma väärtuse kaotasid.

Tegemist on maailma esimese kohtuasjaga, kus reitinguagentuuri süüdistatakse väärtseoses finantskriisiga. USA meedia teatel oodatakse, et kohtuasjaga ühinevad veel mitmed riigid, vahendas BBC News.

Investorid, poliitikud ja järelevalveorganid on Standard & Poor'si ja teisi reitinguagentuure kritiseerinud selle eest, et need andsid hiljem väärtuse kaotanud hüpoteegiväärt-paberitele kõrgeima reitingu AAA. Reitinguagentuuridele maksavad reitingute eest võlakirjade ja muude väärtpaberite emiteerijad, see paneb mõtlema võimalikule huvide konfliktile.

USA finantskriisi uurimiskomisjon nimetas reitinguagentuure oma 2011. aasta jaanuaris avaldatud raportis „finantshävingu hammasratta olulisteks hammasteks” ning „finantskrahhi võtmehätsusega kaasaitajateks”. **Delfi**

Põhja-Korea video USA ründamisest

Põhja-Korea pani YouTube'i üles video, kus kujutatakse New Yorki meenutavat USA linna leekides pärast arvavat raketirünnakut.

Video pani üles Põhja-Korea ametlik veebileht Uriminzokkiri, mis levitab riikliku meedia uudiseid.

Video on koostatud unenäona. Noor mees näeb end Põhja-Korea kosmosesüstiku pardal, mille on orbiidile viinud sama tüüpi raket, nagu see, mida P'öngyang detsembris edukalt katsetas. Samal ajal kui süstik ümber maailma tiirutab (Michael Jacksoni ja Lionel Richie laulu „We Are the World” saatel), näidatakse riike allpool, sealhulgas rõõmsalt ühendatud Koread.

Seejärel näidatakse aga USA lipuga looritatud pilvelõhkujatega linna, mida tabavad raketid. Empire State Buildingule sarnanev hoone kas põleb või on varemetes. **Delfi**

Tervelt 96 protsenti hispaanlasi peab kodumaa poliitikat korrumppeerunuks.

kat korrumppeerunuks. Raske isegi öelda, kas nüüdne skandaal nende hulka veelgi suurendab, sest mingi protsent sinisilmseid võiks ju ikka olla.

Ühest küljest peaks asi olema lihtne. Hispaania meedias ilmunud materjali põhjal paistab valitseval Rahvaparteil olevat (olnud) annetuste fond, millest tehti parteid juhtivatele tegelastele regulaarseid väljamakseid. Ebaseaduslik ei ole ei parteile annetuste tegemine ega ka parteiliikmete raha-

ANNA TEADA: KUI PALJU ELEKTRIARVE TEGELIKULT MUUTUS?

Eesti Päevaleht ja Delfi teevad ühise kokkuvõtte eestimaalaste esimestest avatud elektrituru arvetest, mis jõuavad tarbijate postkastidesse veebruari esimesel poolel. Võrdleme omavahel värskeid jaanuarikuu ning eelmise aasta detsembrikuu arveid, arvestades nii tarbitud elektri hulka kui ka valitud elektripaketti. Et saaksime hinnamuutusest võimalikult objektiivse pildi, täitke palun oma arvete põhjal Delfi keskkonnas anonüümses ankeedis vastavad lahtrid või saatke oma jaanuari- ja detsembrikuu arvete koopiad meiliaadressile vihje@delfi.ee!

ARCO VARA JA NORDECON TULITSEVAD

Börsil noteeritud Arco Vara ja Nordecon on tülis. Esimene teatas, et Arco Vara ühisettevõtte Tivoli Arendus on öelnud üles 13 miljoni eurose projekteerimis- ja ehitustööde töövõtule-

pingu, sest Nordecon rikkus oluliselt lepingust tulenevaid kohustusi. Nordeconi teatel aga ei suuda Tivoli Arendus majandusras-kuste tõttu lepingulisi kohustusi täita. **Delfi**

KALLEIM

1,1 miljonit eurot maksis jaanuaris Tallinnas kõige kallimalt müüdud maja. Aasta esimesel kuul tehti ka erandlikult palju suuri tehinguid. **Delfi**

Minister Rein Lang tahab panna Pärnu kontserdimaja raha teenima

Eesti kontserdimajad võivad muusikaorganisatsioonide reformiga minna Riigi Kinnisvarale.

Andres Reimer
andres.reimer@epl.ee

Kultuuriministeeriumi kantsler Paavo Nõgene on kutsunud veebruari teiseks pooleks kokku nõupidamise, et muuta riigietendusasutuseks töötav Eesti Kontsert juba 1. jaanuariks 2014 sihtasutuseks. Samaks ajaks peab selguma ka kontserdimajade saatuse, mille haldamise ülevõtmiseks tegi Nõgene ettepaneku Riigi Kinnisvara aktsiaseltsile.

Kuulub ministeeriumile

„Pärnu kontserdimaja on ainuke, mis kuulub ministeeriumile ja mille üleminekust Riigi Kinnisvarale saab juttu olla,” ütles kultuuriminister Rein Lang. Üleminek toob kontserdimajale kaasa tulu teenimise nõude. Kui seni majandatakse nullkasumiga, siis Euroopa konkurentsioigus seab Riigi Kinnisvarale vähemalt seitsmeprotsendise varade tootluse nõude. „Suuline ettepanek Eesti Kontserdi varade suhtes Nõgene poolt tehti, aga läbirääkimised seisavad ees,” ütles kinnisvarafirma juht Jaak Saarniit. „Pean tunnistama, et kontserdimajadele sarnaste kultuuriobjektide haldamise kogemust meil seni ei ole.”

Eesti Kontsert ei kavatse kontserdimajade haldusala

muutmisele vastu seista, kuid peab seda lahendust siiski sobimatuks, sest pole veel selge, kuidas mõjub äriühingu haldamine piletihindadele. „Mulle lubati, et see summa, mille võrra ruumide rentimine Riigi Kinnisvaralt läheb kallimaks, makstakse meile riigieelarvest kinni,” ütles Eesti Kontserdi direktor Jüri Leiten. „Ma

Ümberkorraldused tehakse sooviga muuta kontserdiasutused efektiivseks.

ei usu seda lubadust enne, kui see on käes.”

Kontserdiorganisatsioonile sobiks Leiteni kinnitusele paremini see, kui majad jääksid endiselt tema haldusse, Riigi Kinnisvara vahendusel aga hakataks ostma näiteks elektrit ja lumekoristust. „Rii-

gi Kinnisvara on suur ja võimas organisatsioon, kuid kontserdimajad on eriliselt toimivad organisatsioonid, kus isegi koristaja peab tavapärasest rohkem üksikasju teadma,” lisas Leiten.

Langi kavandatavad ümberkorraldused on seotud sooviga muuta kontserdiasutused senisest efektiivsemaks.

On kaalutud ka Eesti Kontserdi liitmist rahvusoperiga Estonia. „Meie põhikiri näeb ette kontsertide korraldamist ning samal ajal on rahvusoper iga aastal korraldanud kontserdimajades neli-viis etendust. Eesti Kontsert tegeleb niigi rahvusoperile kuuluvates majades,” rääkis rahvusoperi direktor Aivar Mäe. „Praegu ei tegele keegi Eesti Kontserdi liitmisega.”

Eesti Kontserdi rahvusoperiga liitmine võiks kaasa tuua Eesti rahvusmeeskoori kadumise, sest see ilmselt liidetakse Estonia ooperikooriga. ●

Kokku viis kontserdimaja

Pärnu kontserdimaja, mille võimalikku Riigi Kinnisvarale ülevõtmist Lang kinnitas, kuulub ainukese kontserdimajana otse kultuuriministeeriumile.

Estonia kontserdimaja kuulub rahvusoperile Estonia, Vanemuise kontserdimaja kultuuriministeeriumi asutatud sihtasutusele Teater Vanemuine, Jõhvi kontserdimaja omani-

kud on Jõhvi vald ja hoone rajamist finantseerinud ehitusettevõtja Tiit Kuuli enamusosalusega osahing Voorepuu. Peterburi Jaani kiriku omanik on Peterburi linn ja selle hoone tagastamine Venemaa ingeri kirikusse kuuluvale Peterburi eesti kogudusele seisab lähiajal ees. Eesti Kontsert kasutab kõiki neid hooned eri tüüpi lepingutega.

Pärnu kontserdimajalt oodataks vähemalt seitsmeprotsendist varade tootlust.

Foto: Karin Kaljuläte

Teletorni eksimuse katab valitsuse reserv

Esmakordselt kaetakse valitsuse reservist hankevea tõttu tekkinud kahju summa 830 000 eurot.

Ann-Marii Nergi
ann-marii.nergi@epl.ee

Eelmisel nädalal otsustas valitsus eraldada reservist majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumile (MKM) ja sealt kaudu sihtasutusele Tallinna Teletorn 827 246,60 eurot „riigihangete seaduse rikkumise kahtlusest tulenevate kulude erakorraliseks finantseerimiseks”.

Nimelt järeldas juba rahandusministeeriumi eelmisel

kevaldel tehtud kontroll, et teletorni renoveerimiseks väljakuulutatud ehitushanke liik oli vale, ja EAS otsustas jätta veerandi projekti maksumusest ehk üle 981 000 euro välja maksmata. Pärast pikalt eri ministeeriumide ja ametite vahel käinud kemplust, et millest juba kulutatud raha katta, otsustas valitsus MKM-i ettepanekul teha seda oma reservist ja jätta 15% eelnimetatud summast ehk 154 000 eurot teletorni enda kanda.

Otsus lõi omamoodi pretseendi, sest varem ei ole ühelegi kultuuriobjektile nii suures ulatuses ja sääraстал põhjustel reservist raha eraldatud ning piltlikult võib ette kujutada,

kuidas tulevikus mingite vigade ilmnedes või tagasinõuete algatamiste korral valitsuse ukse taha järjekorda võetakse.

Erandlik käitumine

Rahandusministeeriumi Euroopa Liidu tõuke- ja välisvahendite osakonna juhataja Kerstin Liiva sõnul on valitsuse reservist kulude katmine üldse väga erandlik ja igaüksikul juhul hindab valitsus selle põhjendatust. „Reservist ei ole siiani analoogseid kulusid kaetud, seegi kord on tegemist erakorralise rahaeraldusega,” ütles Liiva. Ta lisas, et alati võetakse arvesse ka taotleva asutuse finantsvõimet kulusid iseseisvalt katta.

Tallinna teletorni juhataja Riina Roosipuu nentis tornist alla vaadates, et torni fassaadi täielikuks renoveerimiseks nüüd raha napib.

Foto: Karin Kaljuläte

Tallinna teletorni juhataja Riina Roosipuu kinnitas aga, et ligi miljonieurose summa tagasimaksmine oleks iga juhul käinud sihtasutusel üle jõu. Ka 154 000 euro suuruse summa maksmise puhul tuleb teletornil lähiajaks kavandatud tegevusi korrigeerida. „Väheneb võimalus investeerida ehitushanke käigus kärbitud, kuid algselt planeeritud välialade väljajäätamisest ja torni fassaadi täielikuks renoveerimiseks,” ütles Roosipuu. „Lubatud toetusest 154 415 eurot tuleb meil nüüd leida omavahenditest ja see ei ole kindlasti lihtne vaatamata teletorni loodetust oluliselt edukamale avamisaastale.” ●

NIMEDE LEVITAMISEST SOTSIAALMEEDIAS

Olen kindel, et nii mõnelgi puhul on petis, kelle pilti, nime ja kontaktandmeid sotsiaalmeedias levitatakse, tõesti kedagi petnud. Mõni võlgnik hoiab tõesti oma võlgade tagasimaksmise eest kõrvale, mõni loomapiinaja on tõesti looma piinanud. Aga kust me teame, et nad kõik on?

RAIN KOOLI (ERR)

KODULINNAST

Võib öelda, et ma ei ole elus kuhugi jõudnud: siin, kus ma sündisin ja olen kogu elu elanud, siin ma ka lõpetan. [---] Ma ei saa kunagi teada, kas ma mujal elades oleksin inimesena halvem või parem. Ükskõik kus sa elad, teeselda, et oled iseendast parem, ei õnnestu kusagil.

ENDINE ÕPETAJA MARE ROSSMANN (VIRUMAA TEATAJA)

KASVATAMISEST

Õpetaja on professionaal, sest ta on õppinud lastega töötama. Lapsevanem ei ole professionaal. Temalt on liig nõuda, et ta suudaks last alati õigesti kasvatada ja õpetada. Meie, õpetajad, ei oska ju ka olla juuksurid või lüpsjad.

ÕPETAJA HILJA ROHTLA (LÄÄNE ELU)

RASKESTI KASVATATAVATEL lastel on südamepõhjas palju rääkimata asju. Edasimineku algab lihtsast ärakuulamisest

Õpetades taltsutamatu tänavalast

Tiina Puuste

õpetaja

Jutustan ühe tõesti sündinud loo, mis aitab teil ehk mõista käitumise raskustega laste käitumise iseärasusi. Sest kerge on hukka mõista, aga raske on mõista. Kirjutamiseks andis tõuke Eesti Päevalehes ilmunud lapsevanema Kaja Karu-Espenbergi kirjatöö oma tütre („Teine võimalus. Tõstama“, EPL 1.2). Nii elutervet ja ausat kirjutist pole ma ammu lugenud.

Kümmekond aastat tagasi oli mul võimalus õpetada üht endist tänavalast. Ütleme, et ta nimi oli Priit. Ta isa, kes ta meie kooli tõi, oli sinnamaani elanud ja töötanud Soomes. Isa polnud varasematel aastatel oma poja vastu huvi üles näidanud, kuid nüüd otsustas ta oma elus uue lehekülje ette keerata. Ta tuli Eestisse tagasi, leidis noore naise ja võttis poja enda juurde elama. Enne Soome kolimist olid Priidu ema ja isa koos elanud ainult mõne aasta. Üksi jäädes oli ema pikamööda muutunud alkohoolikuks, kellel joomise tagajär-

jel lõi välja ka epilepsia. Priidu kodust oli saanud joomapunker, kus temale enam kohta polnud. Juba nelja-aastaselt oli Priidu peamiseks elukohaks ja kasvatajaks tänav. Tema sõnade järgi oli niisama pikk ka tema suitsetajastaaž. Selleks ajaks, kui ta meie kooli viendasse klassi jõudis, oli ta juba ahelsuitsetaja.

Sülg ja roppused

Meie esimesel kohtumisel seisis õppealajuhataja kõrval väga väikest kasvu poiss, kes iga natukese aja tagant sülitask. Kui me omavahele jäime ja ta suu lahti tegi, siis oli vähemalt pool tema igast lausest täidetud roppustega. Ise vaatas mulle kavalalt otsa, et kuidas mina siis reageerin. Iga „korralik“ pedagoog oleks ju reageerinud väga tormiliselt ja ta ukse taha saatnud. Temale oleks see aga meeldinud, sest nii oli ta nähtavasti juba paljudest koolidest ja pedagoogidest vabanenud. Õnneks ei läinud mina sellele liimile. Ma ütlesin ainult, et ma pole ise kunagi ropendanud ja tema roppused on mulle väga vastikud. Aga karistama ma teda selle eest ei hakka.

Esimeseks tööks oli meil kirjutada kirjand „Minu koolivaheag“. Terve viies klass sai sellega hõlpsasti hakkama, aga meil võttis selle kirjutamine neli nädalat aega. Kui arva- te, et ta ei osanud kirjutada, siis te eksite. Ta kirjutas väga ilusa ühtlase käekirja ja väheste vigadega. Midagi head oli tal-

le varasemast kaootilisest kooliskäimisest siiski külge jäänud.

Probleem oli selles, et ta ei suutnud üle 5–10 minuti pingis püsida ega osanud nimetada ühtegi head või huvitavat asja, mis oli temaga suvel juhtunud. Kõik oli Priidu jutu järgi umbes nii, et suvel mängis ta oma tänavapoistest sõpradega kivimängu. See tähendab, et nad tagusid kordamööda oma pead vastu kivi. Kes kauem suutis meelemärkusele püsida, oli võitnud.

Kuidas näha head

Priit nägigi ainult mustades toonides kõike, mis temaga juhtus. Häid asju ei pannud

Kui ta rääkima hakkas, oli vähemalt pool igast lausest täidetud roppustega.

Suvel mängisid nad kivimängu. Kes suutis kauem meelemärkusele püsida, oli võitnud.

ta tähele ja need libisesid üle tema jälgi jätmata. Ma arvan, et see oli tema psühholoogiline kaitse, mis tulenes lootuste pidevast purunemisest. Koos arutades selgus, et Priit oli koos isaga reisil käinud ja muidki huvitavaid asju teinud.

Nii meil see õppimine käis, üle kivide ja kändude. Ütlen ausalt, et alguses kulus meil enamik aega lihtsalt juturää-

kimise peale. Tal oli südamepõhjas palju asju, millest ta tah- tis kellegi kõrvalseisjaga rääki- da. Sellest, miks teda juures ei olnud, kui ema purjus peaga redelilt kukkus. Nüüd ongi ema invaliid. Sellest, et tema suureks eeskujuks on Eminem, kes on kõiki narkootiku- me proovinud ja oma ema tap- nud. Ja veel hulgaliselt sarnaseid teemasid.

Nii me siis harjutasime pikamööda õppimist. Ta käis ka koos isaga psühholoogi juures. Ega ta sellest mulle eriti ei rääkinud. Ütles ainult, et kirjutab iga kord alla lepingule, kus lubab teatud roppe sõnu mitte kasutada. Ma ei tea, kas sellest väga palju kasu oli, sest tal olid kaasas kassetid Eesti roppude lauludega, mida ta kuulas vabal ajal erilise huviga. Mul on meelde jäänud üks õhtu- poolik enne uut aastat, kui ta saatis mind pärast tunde rongi peale. Jaama juures ütles Priit järsku, et ei teagi, mida mulle öelda. Tekkis paus ja ma olin valmis roppusteks. Tema ütles aga armsa häälega: „Noh, head õhtut siis!“

Teiste laste turvalisuse huvi- des ei jäetud teda nendega koos õppima. Jätkusid minu indivi- duaalsed tunnid temaga. Selleks ajaks olin ma võitnud tema usalduse. Päris tavaline oli, et kui tal midagi hästi välja tuli, võisin teda tunnustavalt patsutada või kallistada.

Kui te nüüd arvate, et nii roosiline meie koostöö oli- gi, siis te eksite. Vastu keva- det oli kord selline olukord, et

ma tõesti ei teadnud, mis edasi saab. Priit tuli tundi, pani oma mustad ketsid laua peale ja käed vaheliti rinnale ning sättis end mõnusesse asendisse tooli ja laua vahele. Tal polnud taht- mist õppida. Hoolimata minu palvest korralik õpiasendisse võtta, ei teinud ta teist nägu- gi. Ma ootasin ja seejärel lükka- sin ühe sõrmega ettevaatlikult tema ristatud jalad üle lauaää- re. Ta polnud aga sellega arves- tanud, et kaotab tasakaalu ja kukub kolinaga pinkide vahe- le. Kui te oleksite kuulnud, mil- lise vihaga ta mulle ütles: „Sa vana paks siga, selle eest sa veel maksad!“ Ma jäin rahulikuks, sest lapse agressiivsusele ei saa kunagi pahatahtlikult vastata, vaid ikka suurem ja heataht- lik pall tuleb talle tagasi saa- ta. Ütlesin ainult: „Sa käitu- sid minuaga väga halvasti, kui- gi mina suhtun sinuses hästi. Mitte kunagi ei ole mitte ükski koolilaps mulle nii öelnud. Ma pole seda ära teeninud. Mine ukse taha ja mõtle järele. Kui aru saad, mis sa halvasti tegid ja minu ees vabandad, olen ma valmis sinuga edasi õppima.“

Kuidas ta vabandama õppis

Ta tormas ukse taha ja jooksis ära. Järgmisel päeval, kui meil pidi tund olema, seisis ta ukse taga, aga sisse ei tulnud. Ma ei läinud paluma ka, sest mu eesmärk oligi see, et tal oleks aega oma teo üle järele mõelda. Muretsesin ainult selle pärast, et ega ta alla anna ja kooliskäi- mist lõpeta.

Kolmandal päeval oli ta

koolis koos isaga. Kui paistis, et nad ei julge sisse tulla, läk- sin ise nende juurde. Priit pol- nud isale midagi täpselt rääki- nud, vaid öelnud ainult, et tal on koolis pahandus. Kahepea- le rääkisime isale sellest, kui- das lugu oli. Iseasi oli palu- da vabandust. Paistis, et tal ei olnud seda kogemust varase- mast võtta. Tema arusaamine andekspalumisest oli, et see on nõrkuse ja allumise tun- nus. Tänavamoraali järgi on see aga kõige halvem, mis võib inimesega juhtuda – oma nõr- kuse näitamine. Tema vaban- dus kõlas järgmiselt: „Ma mui- dugi vabandan, et ma nii käi- tusin, aga ma ei ole kindel, et ma tulevikus enam nii ei tee.“

Pikkamööda kasvas tema võime tegeleda ühe ja sama asjaga püsivamalt. Ka rop- puste rääkimine oli tükk maad vähenenud. Saabuski kevad ja klassitunnistuste kättesaamise aeg. Priit tuli õpetajate tuppa oma tunnistuse järele. Minul oli samal ajal mingi väga kiie- ruse paberitöö teha. Istusin ukse poole seljaga, kuid vastasin ta tervitusele ja soovisin head koolivaheaga. Klassijuhataja rääkis temaga ja andis tunnis- tuse. Oli juba tükk aega möö- das kui tundsin, et keegi tuleb selja tagant ja kallistab mind. Mul tuli pisar silma.

Sellest ajast on juba kaua möödas. Siiski mõtlen ma vahel tema peale. Kas tal jät- kus jõudu ja toetajaid, et oma elu rööbastel hoida? Ma tean, et ka isast ei olnud talle varsti enam kasvatajat. ●

HILLAR METSA METSIK MAAILM

OODATA 18-aastaselt kõige ette nägemist on kohati ebarealistlik

Noor pole alati ise süüdi

Maarja Saar

Rootsi Södertörn Högskola
sotsioloogiadoktorant

Noorte ootuste ja tööturul toimuva suur ebakõla on tekkinud, kuna tööturu olukord on viimaste aastatega kardinaalselt muutunud. Erinevalt nendest, kes

lõpetasid ülikooli selle sajandi alguses ja asusid juba tudengi- põlves väga headele töökohta- dele, tuleb praegustel noortel alustada oluliselt madalamalt.

Noori süüdistatakse tihti- peale vales erialavalikus. Ees- ti kontekstis, kus koolistusem on faktipõhine ja oma arvamu- se kujundamisele rõhku ei pan- da, ei ole üllatav, et keskkoolist väljuvad noored, kes ei ole töö- turul toimuvaga kursis. Muidu- gi on teatud erialad, mis tõe- näoliselt hätta ei jäta, ja on erialasid, mida õppides tuleva- ne palk ei saagi motivatsioo- niks olla. Kuid oodata 18-aas- taset, et ta suudaks ette näha tööturu olukorda viie aasta pärast, on kohati ebarealistlik.

Ma ei taha propageerida ohv- rimentaliteeti ega väita, et üksikisikul ei peaks lasuma vastutust oma valikute eest. Tahan pigem öelda, et tõe- näoliselt on väga paljud ini- mesed oma elus teinud vali- kuid, mis ei ole osutunud just kõige kasulikumateks, aga kõik neist pole lõpeta- nud töötutena.

Kui tööturu nõudluse ja pakkumise vahel on ebakõ- la, siis saab seda reguleerida. Hea näide on Saksamaa prak- tikasüsteem või Taanis toi- muv ümberõpe. Muide, nen- de struktuursete probleemide lahendamiseks vajame me just nimelt sotsiaal- ja humanitaar- ala lõpetanud. ●

ANDJA ON RIKKAM

Kui soovid kapitali, siis siin valem: andja on rikkam. „Teeme ära”, naabrivalve, Balti kett, laulupidu... mäletad? Ühistegevuse ja üksteise toetamise võimalusi pakuvad ka teatud blogid ja Hooandja portaali. Kõik need rajanevad inimeste vabatahtlikul kokkuleppel, ei muul. Isegi riik on inimeste vabatahtlik ühendus, mitte kohustus.

KULTUURIETTEVÕTJA **TAMUR TOHVER** (ÄRIPÄEV)

SÜNDIMUS SAKSAMAA

200 miljardi euroga aastas on Saksamaa enim peretoetusi maksev Euroopa riik. Hoolimata sellest väheneb sündimus endiselt. Valitsuse uuring näitab, et see raha läheb raisku, rohkem tuleks investeerida hoopis lastehoidu ja haridusse.

DER SPIEGEL

VEB FONDIST

Kindel on igatahes see, et kui ainult Eesti Panga kirjast piisaks Venemaalt raha saamiseks, võiksime kõik olla miljonärid. Või vähemalt oleks kõik VEB fondi nõuded ammu rahuldatud, sest Eesti Pank on Venemaale selles asjas palju kirju saatnud.

KALLE MUULI (POSTIMEES)

MIS saab maailma kõige vaesemate inimeste abistamisest järgmisel 15 aastal?

Lootuse mõõdupuu

Bill Gates

Bill & Melinda Gates Foundationi kaasjuht

Viimase 15 aastaga on maailma kõige vaesemate inimeste elu paranenud kiiremini kui eales varem ja optimistlikult usun ma, et järgmisel 15 aastal läheb veelgi paremini. Ennekõike on asi selles, et inimteadmised kasvavad. See on konkreetselt näha uute ravimite – näiteks HIV-i-ravimite – ning vaeste farmerite tootlikkust suurendavate sortide arendamises ja hinna langemises. Kui sellised vahendid

on leiutatud, siis nad enam ei kao – neid hoopis arendatakse edasi.

Skeptikud juhivad tähelepanu, kui raskelt läheb uute vahendite viimine inimesteni, kes neid vajavad. See on koht, kus valitsuse ja filantroopide tegevuse tulemuslikkuse mõõtmisest võib olla palju abi. See protsess – selgete eesmärkide seadmine, õige lähenemisviisi valimine ja seejärel tulemuste mõõtmine, et lähenemisviisi pidevalt tuunida – aitab meil viia vahendid ja teenused kõigini, keda need aitavad.

Kuigi ma olen optimist, ei ole ma pime meie ees seisvate probleemide ja väljakutsete suhtes, mille me peame ületama, et kiirendada edasiminekut järgmisel 15 aastal. Kaks asja, mis mulle kõige rohkem muret teevad, on võimalus, et me ei suuda hankida raha, mida on vaja tervise- ja arenguprojektide eest maksmiseks, ja et me ei suuda koonduda kõige vae-

semate aitamiseks selgete eesmärkide ümber.

Hea uudis on see, et paljude arengumaade majandus kasvab ja see aitab neil endal suunata rohkem ressursse oma kõige vaesemate inimeste aitamiseks.

Mõned riigid – nagu Suurbritannia, Norra, Rootsi, Lõuna-Korea ja Austraalia – suuren-

15 aastaga on maailma kõige vaesemate inimeste elu paranenud rohkem kui eales varem.

Edulugu ei paista tihti kahjuks sama hästi silma nagu suured tagasilöögid.

davad oma välisabieelarvet. Teised, isegi traditsiooniliselt helled doonorid nagu Jaapan ja Holland, on enda oma vähendanud. Paljude riikide,

sealhulgas USA, Prantsusmaa, Saksamaa ja Kanada suund on ebaselge.

Abistagem edasi

Igatahes on abil määrav tähtsus. See aitab katta kõige vaesemate riikide elanike põhivajadusi. Sellega rahastatakse uute vahendite ja teenuste loomise ning kohaletoimetamise innovatsiooni. Kahjuks ohustab peaaegu kõigi arenenud maa-de abieelarveid nende maade nõrk finantsolukord. Kui valijad ei kuule oma lahkuse positiivsest mõjust, siis on vältimatu, et nad keskenduvad kodule lähematele probleemidele.

Üksainus lugu väikese abisumma väärkasutamisest – pidagu see paika või mitte – võib tihti tuua pilved kogu valdkonna kohale. Kujutlege, kuidas te end investorina tunneksite, kui iga investeerimisalane artikkel räägiks ainult kehvasti esinenud aktsiatest ja mitte ükski suurest edust.

Ajalooliselt on välisabist räägitud investeeritud kogusumma mõõtmises. Kuid nüüd, mil me mõeldame varasemast täpsemini selliseid näitajaid nagu näiteks laste suremuse vähendamine, on võimalik näha, milline mõju abil on – näha, et on vahe, kas anda inimestele ligipääs HIV-i ravile või lasta neil surra. Säärasel viisil esitledes on abil suuremad võimalused saada prioriteediks.

Kuid kas maailm joondub järgmiseks 15 aastaks uute selgete eesmärkide ümber? ÜRO on hakanud visandama eesmarke aastateks, mis järgnevad 2015. aastale, kui lõpeb nn aastatuhande arengueesmärkide aeg. Samuti nagu aastatuhande arengueesmärgid, võiks järgmine eesmärkide kogum anda abitööd tegevatele gruppidele ühise suuna, meenutada valijatele, mida nende rahaga toetatakse, ja võimaldada näha, kus saavutatakse vaestele lahendus- te pakkumisega edu.

Aastatuhande arengueesmärkide edu tähendab, et nende laiendamise vastu on suur huvi. Kuid paljudel uutel eesmärkidel puudub üksmeelne toetus ja suure hulga uute eesmärkide – või eesmärkide, mida pole lihtne mõõta – lisamine võib hoo hoopis maha võtta.

Edu, mida maailm on viimase 15 aastaga kõige vaesemaid aidates saavutanud, väljendub üksikute elude kaupa. See ei paista tihti sama palju silma kui suured tagasilöögid – näiteks uute epideemiate vallandumine. Aeg-ajalt peaksime me tagasi vaatama ja tähistama tulemusi, mida me saavutame, kui seame õiged eesmärgid ning kui meil on vajalikku poliitilist tahet, heldet abi ning innovaatilisust vahendite loomiseks ja kohaletoimetamiseks. Minu pühendumust on säärase tagasivaade kindlasti suurendanud. ●

© www.project-syndicate.org

Uksel uudistavad linnavurled Vilhelmiina (Erika Klaats) ja August (Mati Soomre). Halge ajab ahju peremees Kalev (Aivar Viidik). Leiba valmistavad usinad perenaised Leida (Bianca Mikovits) ja Lilli (Aive Möttus). Nõuga tuli appi naabrimees Endel (Peeter Ernits).

Pole selles leivateos rasket midagi!

Sina loed lehte, leib valmib!

Kaasa raamat "Kodune leivategu leivaküpsetusmasinaga"

Telli Maaleht ja küpseta aastapäevaks värske leib!

Loosi läheb 5 moodsat leivaküpsetusmasinat, kuhu lisa vaid koostisosad ja leib küpseb ise. Retseptid leiad aastapäeva eel Targu Talitast.

Loosimises osalevad kõik vähemalt 3kuulised või otsekorraldusega Maalehe tellimused, mis on tasutud hiljemalt 18. veebruariks 2013.

Tellimiseks helista telefonil **680 4444** või vormista tellimus internetis aadressil **www.maaleht.ee/leivategu**.

Tellimishinnad:

3 kuud	13,20 €
6 kuud	25,20 €
12 kuud	47,40 €
otsekorraldus	4,20 €

Vaata videot:

Maaleht
HEA EESTI LEHT

Tallinna Kesklinna Valitsus

SÕLMIB

Osaühinguga Baltic Suveniir tähtajatu äriruumi üürilepingu Uus tn 19 // Vene tn 28 aadressil asuva äriruumi (üldpind 111,1 m2) kasutamiseks üüriga 1,65 eurot/m² kohta kuus, millele lisanduvad äriruumi kasutamisega seotud kõrvalkulud, maksud ja koormised.

Tallinna Keskkonnaamet

TEATAB

Teatame, et Tallinna linn sõlmis korraldatud jäätmeveolepingu Põhja-Tallinna jäätmeveopiirkonnas nr 6 ja 7 korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliikide veoks Ekovir OÜga ning Haabersti jäätmeveopiirkonnas nr 1, Kristiine jäätmeveopiirkonnas nr 5 ja Kesklinna jäätmeveopiirkonnas nr 9 suurjäätmete ja süvakogumismahutite (korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliikide osas) tühjendamiseks ja suurjäätmete veoks Adelan Prügiveod OÜga. Tallinna Keskkonnaamet informeerib, et jäätmevaldajad on nendes piirkondades korraldatud jäätmeveoga liitunud alates 01.03.2013. Jäätmeveolepingud tuleb sõlmida Tallinna Keskkonnaametiga. Jäätmeveoleping tuleb sõlmida isikul, kes on jäätmetekitaja või kelle valduses on jäätmed (kinnistu omanik, korteriühistu, ühisus, haldusfirma, rentnik, teenindusettevõtted jne). Juhul kui jäätmevaldaja ei ole sõlminud jäätmeveolepingut, siis toimub teenuse osutamine jäätmeveograafiku ja Tallinna jäätmehoolduseeskirjas tühjendamise sagedusele ja mahuti suurusele kehtestatud nõuete alusel. Jäätmeveolepingu sõlmimisetaotlust on võimalik esitada www.prugi.ee kaudu või täita lepingu sõlmimise taotluse vorm ja saata e-posti aadressile info@prugi.ee . Lepingu tüüptingimused ja hinnakirjad leiate kodulehelt www.prugi.ee. Lepingut saab sõlmida ka klienditeeninduses, nõustamine toimub telefonil nr 616 4000.

Klienditeenindus
Linnavalitsuse teenidussaal (Vabaduse väljak 7) on avatud:
Esmaspäeval kell 8.15-18-00
Teisipäeval, kolmapäeval ja neljapäeval kell 8.15-17.00
Reedel kell 8.15-14.00.
Tallinna Keskkonnaamet (Harju 13) on avatud:
Esmaspäeval kell 8.15-18-00
Teisipäeval, kolmapäeval ja neljapäeval kell 8.15-17.00
Reedel kell 8.15-16.00.

Lisatud: hinnakiri

Korraldatud jäätmeveo teenuste hinnakirja kehtestamine Põhja-Tallinna jäätmeveopiirkonnas nr 6 ja jäätmeveopiirkonnas nr 7

	Teenus	Ühik	Teenustasu ilma käibemaksuta		Teenuse lõpphind
1	Segaolmejäätmete mahuti tühjendus ja äravedu				
1.1	Jäätmekott ≥ 150 l	kord	1,05 €	20%	1,26 €
1.2	140 l	kord	1,95 €	20%	2,34 €
1.3	240 l	kord	2,15 €	20%	2,58 €
1.4	370 l	kord	2,70 €	20%	3,24 €
1.5	600 l	kord	3,85 €	20%	4,62 €
1.6	800 l	kord	4,50 €	20%	5,40 €
1.7	1100 l	kord	5,95 €	20%	7,14 €
1.8	2500 l	kord	13,45 €	20%	16,14 €
1.9	4500 l	kord	20,00 €	20%	24,00 €
1.10	Süvakogumismahuti 1 m³	1 m³	6,10 €	20%	7,32 €
2	Biolagunevate jäätmete mahuti tühjendus ja äravedu				
2.1	140 l	kord	1,95 €	20%	2,34 €
2.2	240 l	kord	2,15 €	20%	2,58 €
2.3	Süvakogumismahuti 1 m³	1 m³	6,10 €	20%	7,32 €
3	Paberi- ja kartongi mahuti tühjendus ja äravedu				
3.1	240 l	kord	tasuta		tasuta
3.2	600 l	kord	tasuta		tasuta
3.3	800 l	kord	tasuta		tasuta
3.4	2500 l	kord	tasuta		tasuta
3.5	4500 l	kord	tasuta		tasuta
3.6	Süvakogumismahuti 1 m³	1 m³	tasuta		tasuta
4	Suurjäätmete äravedu 1 m³	1 m³	11,70 €	20%	14,04 €

5	Lisateenused				
5.1	Pakendatud mahutivälised jäätmed, 1 m³	1 m³	10,50 €	20%	12,60 €
5.2	Kogumismahuti mahtu ületavad jäätmed (kõrval ja üle) laadimine ja vedu, 1 m³	1 m³	10,50 €	20%	12,60 €
5.3	Jäätmekoti või ratastel kogumismahuti käsitransport veokini (11–20 m)	kord	2,50 €	20%	3,00 €
5.4	Jäätmekoti või ratastel kogumismahuti käsitransport veokini (21 m ja enam)	kord	3,50 €	20%	4,20 €
5.5	Kliendi võtme, puldi, lühinumbriga mahuti, värava, tõkkepuu jms avamine (kuupõhine)	kord	5.90 €	20%	7,10 €
5.6	Paberkandjal korduva arve, graafiku, lepingu jms saatmine posti teel	kord	1,50 €	20%	1,80 €
5.7	Võlateate saatmine	kord	1,50 €	20%	1,80 €
5.8	Graafikuväline lisatühjendus +20% regulaarsele hinnakirjale*	kord			
5.9	Tühisõit 50% vastava kogumismahuti tühjendamise teenustasust	kord			
5.10	Tühisõit 50% suurjäätmete 1m³ teenustasust	kord			
5.11	Ühekordne teenustasu**	kord			

*Graafikuvälisel tühjendamisel lisatakse teenuse hinnale 20%
**Kokkuleppeline hind

Korraldatud jäätmeveo teenuste hinnakirja kehtestamine Haabersti jäätmeveopiirkonnas nr 1, Kesklinna jäätmeveopiirkonnas nr 9 ja Kristiine jäätmeveopiirkonnas nr 5

	Teenus	Ühik	Teenustasu ilma käibemaksuta		Teenuse lõpphind
1	Segaolmejäätmete mahuti tühjendus ja äravedu				
1.1	Süvakogumismahuti 1 m³	1 m³	6,10 €	20%	7,32 €
2	Biolagunevate jäätmete mahuti tühjendus ja äravedu				
2.1	Süvakogumismahuti 1 m³	1 m³	6,10 €	20%	7,32 €
3	Paberi- ja kartongi mahuti tühjendus ja äravedu				
3.1	Süvakogumismahuti 1 m³	1 m³	tasuta		tasuta
4	Suurjäätmete äravedu 1 m³	1 m³	11,70 €	20%	14,04 €
5	Lisateenused				
5.1	Pakendatud mahutivälised jäätmed, 1 m³	1 m³	10,50 €	20%	12,60 €
5.2	Kogumismahuti mahtu ületavad jäätmed (kõrval ja üle) laadimine ja vedu, 1 m³	1 m³	10,50 €	20%	12,60 €
5.3	Kliendi võtme, puldi, lühinumbriga mahuti, värava, tõkkepuu jms avamine (kuupõhine)	kord	5.90 €	20%	7,10 €
5.4	Paberkandjal korduva arve, graafiku, lepingu jms saatmine posti teel	kord	1,50 €	20%	1,80 €
5.5	Võlateate saatmine	kord	1,50 €	20%	1,80 €
5.6	Graafikuväline lisatühjendus +20% regulaarsele hinnakirjale*	kord			
5.7	Tühisõit 50% vastava kogumismahuti tühjendamise teenustasust	kord			
5.8	Tühisõit 50% suurjäätmete 1m³ teenustasust	kord			
5.9	Ühekordne teenustasu**	kord			

*Graafikuvälisel tühjendamisel lisatakse teenuse hinnale 20%
**Kokkuleppeline hind

SÕPRUSEST SAI EUROOPA KUU KINO

Film New Europe ja Europa Cinemas valisid Sõpruse Euroopa kuu kinoks.

Tunnustuse üks väljaandjaid on Europa Cinemas, Euroopa suurim väärtfilmikinode võrgus-

tik, kuhu kuulub 1170 kino 673 linnast ja 68 riigist. Tiitli andjad tõstavad Sõpruse kino esile kui Eesti vanimat ja ainukest tõelist väärtfilmidele keskendunud kino. **EPL**

KENKMAA JA OKSAAR HOBUSEPEA GALERIIS

Täna kell 18 avavad Tõnis Kenkmaa ja Mariliis Oksaar Hobusepea galeriis ühisnäituse „Olematuse ettekuulutus”. Näituse tööd on loodud koos, seega on need signeeritud „TM”. On kasutanud

eri graafikatehnikaid, kuid iga töö eesmärk on jääda minimaalseks ning tekitada pinge just kujutise ja pealkirja vahel.

Näitus on avatud 18. veebruarini. **EPL**

KENE SOOLOKARJÄÄR

Lauljatar Kene Vernik avaldas eile oma soolokarjääri esimese video „Black Dreams”, kaasautoriks Ervin Trofimov. Vaata videot: <http://youtu.be/2ETqrqPMOqA> **EPL**

Eesti kunsti klassikud jõudsid näitusele Euroopa rikkaimasse riiki

Telegramm

Jaanus Piirsalu
Luksemburg

Vabariigi 95. sünnipäeva künnisel jõudis suur kogus eestimaist kunsti esmakordselt suures koguses Luksemburgi.

Maailma ainsa suurhertsogi riigi alamatel on põhjust rõõmustada, sest korraga näevad nad nelja Eesti kunstiklassikut: Priit Pärna, Jüri Kaske, Raul Meelt ja Kaarel Kurismaad. Nende tööd astuvad ühisnäitusel omapäraseks dialoogi kohalike kunstnike Marc Bertemesi, Frank Jonsi, Robert Viola ja Carine Krausiga.

Luxembourg'i vanalinnas käidavas kohas avatud näitus on hea näide kultuuridiplomaatiast, sest tegemist on eraalgatusest tekkinud projek-

Idee on hea, aga kunstnikevahelist dialoogi on väga raske saavutada.

tiga, mis on kestnud juba üle aasta, selgitas MTÜ Luksemburgi Sõprade Seltsi üks eestvedajaid Ants Anupõld.

Kõik sai alguse MTÜ Tal-

Näituse ühe korraldaja Ants Anupõllu ees on kaks Jüri Kase teost, selja taga Frank Jonsi maal.

Foto: Jaanus Piirsalu

linna Vanalinn asutatud kunstigaleriist 1Galerii, kus terve eelmise aasta olid üleval näitused, millest igaühes oli Eesti kunstnik kolmeks kuuks paigutatud kahekõneste Luksemburgi kunstnikuga. Nüüd saavad samad paarid kokku Luksemburgis.

Suured individualistid

Eesti poolelt valis 1Galerii teadlikult projektis osalema klassikud. „Kultuuridiplomaatia seisukohalt oli see arukas

valik,” ütles 1Galerii galerist Mihkel Ilus.

Üsna psühheedset maalisviisi harrastav Frank Jons rääkis Eesti Päevalehele, et kuna kunstnikud on üldiselt suured individualistid, siis on väga hea, kui keegi üritab luua selliseid kooslusi nagu dialoogivormis näitus. „Mul on väga meeldiv olla dialoogis Jüri Kasega, sest tema tööd on väga kindla joonega ja hästi selged, aga minu tööd on vastupididi hästi värvilised ja selli-

Eesti näitused rändavad

Eesti kunsti välismaal levitamist toetavad eelkõige kultuurkapital, kultuuriministeeriumi programm „Eesti kultuur maailmas” ja Kaasaegse Kunsti Eesti Keskus. „Kunstnikud aga on teatavasti tihti pigem omapäi kõndivad olendid, mistõttu paljude kunstnike väliskontaktid põhinevad hoopis isiklikel suhetel,

residentuuridel ja galeriikoostööl,” lausub kultuuriministeeriumi kunstinõunik Maria-Kristiina Soomre. „Nii toimus eelmisel aastal näiteks Mark Raidperel väga menukas isiknäitus Napolis, sel nädalal avab ta juba oma näituse Pariisis – mõlemad projektid on algatatud ja rahastatud sealse kontakti poolt.”

sed n-ö segased,” ütles Jons. Carine Kraus tõdes, et idee on väga hea, aga tegelikku kunstnikevahelist toimivat dialoogi on näitusel väga raske saavutada. „Nelja paari omavahel kokku panna on seda keerulisem,” arvas ta. „Ma usun, et meie kooslus Kurismaaga toimis väga hästi.”

Eesti klassikute arvamust ei olnud nende Luksemburgi näituse avamisel võimalik küsida, sest rahapuudusel ei saanud MTÜ neist kedagi sinna saata. Eesti kultuuriministeeriumilt saadi küll 2000 eurot kunstitööde transpordiks ja kindlustuseks, aga kultuurkapital kunstnike lähetamiseks toetust ei andnud.

Galerii andis eestlastele MTÜ-le kolmeks nädalaks kasutada Luksemburgi kultuuriministeerium. „Sisuliselt on see Luksemburgi kultuuriministeeriumi tänuavaldus, et me eelmise aasta jooksul Eestis nende kunstnikke näitasime,” selgitas Anupõld.

Eesti klassikutele vastu astuvad Luksemburgi kunstnikud on Anupõllu sõnul juba saavutanud rahvusvahelist tunnustust, kuigi neid ei saa veel päris nimetada elavateks klassikuteks. Kasvõi sellepärast, et enamik neist on oma Eesti kahekõnepartneritest oluliselt nooremad. 35-aastane Marc Bertemes pälvis aga näiteks eelmisel aastal Luksemburgi aasta olulisima kunstipreemia. ●

Kultuurikomisjon on valmis arutama filmirahva pahameelt uue Eesti filmi instituudi pärast

Filmiloojad nõuavad, et

Eesti filmi instituudi nõukokku määrataks ka kaks filmi asjatundjat.

Andres Laasik
andres.laasik@epi.ee

Nädala eest kirjutas Eesti Päevaleht, et Eesti filmitegijad on hakanud arutama Eesti filmi instituudi (EFI) juhtimises tehtavaid ümberkorraldusi. Nimelt tundsid nad, et on EFI loomisest kõrvale jäänud.

Eile välja saadetud nimekate filmiinimeste allkirjadega murekiri (vt kõrvallugu) aga tuleb suure tõenäosusega arutusele riigikogu kultuuri-

rikomisjonis, kes on üks kirja adressaatidest.

„Seni me ei ole arutanud Eesti filmi instituudiga seotud temaatikat, sest seda ei ole püstitatud meie päevakorda,” ütles kultuurikomisjoni esimees Urmas Klaas. „Oleme valmis selle küsimuse päevakorda võtma, ära kuulama huvitatud osapooled.”

Klaasi sõnul toimus möödunud aastal kultuurikomisjoni kohtumine Eesti filmi sihtasutusega, organisatsiooniga, mis on Eesti filmi instituudi eelkäija. Ta ei näinud põhjust, miks komisjon ei peaks filmivaldkonna probleeme lahendama.

„Kui enamik komisjoni

liikmeid on filmirahva pöördumisega tõstatatud küsimuse arutamise poolt, siis me seda ka arutame,” ütles komisjoni liige Liisa Pakosta. „Ma kuulaks suure huvi- ga, mis probleem on siin. Ainult et siin ei ole tegu seadusandlusega. Muutus asutuse nimi ja loodi kaks ametikohta, kuhu otsitakse inimesi. Need küsimused on täitevvõimu pädevuses.”

Arupärimine ministrile

Pöördumise sisuga tuttava Pakosta sõnul võib selle põhjuseks olla vähene infovahetus ja selgitamine. „Me oleme huvitatud sellest, et valitseks töörahu. Tuleb inimesed

tähelepanelikult ära kuulata, vajadusel viia kasvõi erinevad osapooled komisjonis kokku.”

Kultuurikomisjoni liige Mart Meri pidas tekkinud vastasseisu põhjuseid sügavamaks. „Kultuurisuundade arutelul on filmialal tekkinud valdkonna ja ministeeriumi vahel tugev barjäär. Peaks selgitama, kas erimeelsused on sisulised või on tegu täitevvõimu tahtmatusega suhelda,” märkis Meri.

Ta ei välistanud, et sotsiaaldemokraadid esitavad Eesti filmi instituudi teemal arupärimise kultuuriminister Rein Langile. „Avalikkus ootab ministri seisukohti,” ütles ta. ●

Väljavõtted Eesti filmiloojate 5. veebruri avalikust pöördumisest

●● Eesti filmiloojate pöördumise ajend on Eesti filmikultuuri jätkusuutliku arengu tähtsaima lüli, Eesti filmi sihtasutuse Eesti filmi instituudiks ümbernimetamise käigus toimunud täitevvõimu läbipaistmatu ja demokraatlikku riigikorraldusse sobimatu tegutsemine.

●● Kultuuriminister vabariigi valitsuse liikmena on ainuisikuliselt langetanud kõik SA Eesti filmi instituuti ja selle juhtimises osalevate isikute nimetamisega seotud otsused ilma sihtgrupi-

ga sisulist dialoogi pidamata ja põhjendustest avalikust arusaadavalt informeerimata.

●● Teeme ettepaneku, et EV kultuuriministeerium algataks SA Eesti filmi instituudi juhatuse liikme ja peaproductsendi ametisse määramise otsustamise edasilükkamise ning arutelu selsamal teemal filmivaldkonna professionaalidega, vähemalt kahe filmivaldkonna organisatsioonide delegeritud asjatundja määramise SA Eesti filmi instituuti nõukogusse niipea kui võimalik.

REPINI NÄITUS LAUPÄEVAST KADRIORUS

Laupäeval, 9. veebruaril avab uuenenud interjööri Kadrioru loss ukseid näitusega „Repin. Vene suurmeistri elu ja looming Soomes“. Näitus toob vaatajani hinnatud vene maalikunstni-

ku Ilja Repini vähem tuntud Soome-perioodi loomingut. Näitusega kaasneb mitu publikuprogrammi ning Soome, Vene ja Eesti kunstiteadlaste koostöös valminud kataloog. **EPL**

HÕBE MIKKELI MUUSEUMIS

Täna kell 18 tutvustab ajaloolane ja Eesti ajaloolise hõbeda üks paremaid asjatundjaid, Alur Reinansi hõbedakogu kataloogi koostaja Anu Mänd Mikkel muuseumis näitust „Kollek-

sionääri kirk. Hõbe ja graafika Reinansi kogust“. Samal ajal toimub töötoas 5–11-aastastele lastele temaatiline muuseumitund „Nutikad nõud“. Osalemine muuseumipiletiga. **EPL**

EFK SALVESTAB KÕRVITSAT

7.–9. veebruarini salvestavad Eesti filharmoonia kammerkoor (EFK) ja Tallinna kammerorkester Tõnu Kaljuste juhatusel mainekale plaadifirmale ECM Tõnu Kõrvitsa (pildil) loomingut. **EPL**

Milline ikkagi on hea kunst?

Essee

Rebeka Põldsam

Kaasaegse Kunsti
Eesti Keskuse
kuraator-projektijuht

Kunsti mõistmiseks tuleb leppida, et erinevalt lineaarsest kirjasõnast on visuaalne kujund alati korraga mitu asja.

See artikkel jätkab diskussiooni kaasaegse kunsti üle, mille sütitas Rael Arteli suurepärase kuraatorinäitus „Mõh? Fui! Öäk! Ossa! Vau!“ möödunud sügisel. Üks intrigeerivamaid sel teemal sõnavõtjaid on olnud Marek Tamm artiklitega kaasaegse kunsti mainest ja hiljuti avaldatud ettepanek kunsti hindamiskriteeriumite kohta. Tamm kipub omistama kaasaegsele kunstile kommunikatsiooni vajakajäämisi, mis tegelikult kehtib kogu kaasaegse intellektuaalse kultuuri pihta.

Debati käigus on hakatud kemplema kunsti legitiimsuse üle ja seda materdama, unustades, nagu Eha Komissarov viitab, arutleda selle üle, mida kaasaegselt kunstilt tasub oodata. Samal ajal on enamik Marek Tamme esitatud probleeme ja lahendusi üsna põhjendatud ning alljärgnevalt katsetan nende rakendamist.

Ühelt poolt ei näe ma kunstit elatuva inimesena otsest vajadust kunsti kvaliteeti mõõtvaid kriteeriume sõnastada – sama hästi võiks pakkuda välja standardid elu headuse või keskprärase hindamiseks. Teiselt poolt on loomulik, et kunstisaali satudes tekib küsimus: kas see on nüüd hea kunst, mida ma siin näen?

Käisin hiljuti Stockholmi Fotografiskas David

LaChapelle'i ülevaatenäitusel. LaChapelle'i tööd näevad välja nii võikalt võltsid ja lääged, et tema fotodega silmitsi seismine, nende mõjule vastupidamine muutub intellektuaalseks väljakutseks, meeldivaks kogemuseks. Samal ajal ei erine tema stiil kuidagi massimeedias levivatest õõnsatest moefotodest, mille järgi vähemalt mõne aja eest kultiveeriti ühist arusaama ilust.

Arutlus iseenese üle

LaChapelle'i juhtumit kokku võttes tuleb öelda, et tegemist on hea kunstiga: kuigi see on eetiliselt ambivalentne, näib väliste standardite järgi ilus, sisult üpris tülgestav, ei paku alternatiive, kuidas olla parem inimene, kuid ometi loob mõtetelise ruumi, millesse süüveldes aktiveerub vaataja peas ja südames arutlus enese üle. Selle arutluse iseloom ei sõltu küll kunstnikust ega mingitest kriteeriumitest, vaid ikka vaataja avatusest, tasakaalukusest, kogemuspagasist ja moraalist.

Kindlasti on kunsti hindamise puhul väga oluline roll kunstilise keele tundmisel, mis tähendab just nimelt füüsilise taju ja mõtte kokkuviiimist üsna iseseisvalt, ilma kriitiku dialoogi abita. Selle arendamisel on oluline roll haridusel, mis peaks arendama peale funktsionaalse lugemisoskuse

Galerii on väga turvaline mänguväljak, isegi kui kunstnik kipub lahmima.

se ka mitteverbaalse materjali analüüsimise võimet. Kunsti mõistmiseks tuleb leppida, et erinevalt kirjasõnast, mis vahel püüab pageda lineaarsusest – olles teatava järjestikuse vang ja parim sõber samal ajal –, on visuaalne kujund alati korraga mitu asja. Kaido Ole on Ööülikoolis rääkinud, kui

Anna-Stina Treumundi töö „Loser“ (2011) Tartu kaasaegse kunsti näitusest „Mõh? Fui! Öäk! Ossa! Vau!“

Foto: Hendrik Osula

keeruline tal on midagi kirjutada, aga maalil saab mõnusalet panna kõik mõtted koos kõlma, sest need on kõik korraga olulised. Maalid, skulptuurid, *performance*’id jt kunstivormid vajavad seega oskust jälgida korraga, mida ja kuidas on kujutatud. Ega filosoofid asjata ei kirjuta, et kunstil on vaatajale defineeriv mõju: vaadates kunstiteost, saab inimesest teadlik subjekt, ja mis veel ootamatum, teosest saab ka vaataja pilgu all iseseisev tegevuse kandja.

Kunsti esteetiline väärtus seisneb sisevaatlusteks sobiva ruumi loomises. Emmanuel Lévinas on kirjutanud, et sooline erinevus on erinevust kui kvaliteeti defineeriv mõõt. See, kuidas me soolist

erinevust tajume, on küllalt erinev, aga Minu ja kunstiteose (Teise) vahel on alati see erinevus, mis meid kõiki ühendab ja lahutab. Galeriid, kontserdisaalid, raamatukogud on sellised paigad, kus saab selle erinevusega kohtumas käia.

Galerii on väga turvaline mänguväljak, isegi kui kunstnik on suhtunud oma kujutatasse kuidagi ebaeetiliselt, kipub lahmima, on jätnud töö viimistlemata, mõtte välja arendamata, olnud liiga ennast paljastav või varjunud täielikult maski taha, esitanud liiga ambitsioonikaid kontseptsioone, mida ei ole ise veel läbi seedinud. Eks teiste läbikukumise tunnistamises võib olla positiivseidki aspekte, kuna tegevus käib peamiselt mõt-

te tasandil. Kulub vaid pisut raha, mis on üsna ajutise väärtusega, aga võimalikud vigastused on pigem mittemateriaalsed. Hea ja halb on väga suhtelised hinnangud.

Heasoovlik kunst ja publik

Aga mis ikkagi võiks defineerida head kunsti? Hiljuti esitas Roomet Jakapi väga tabavalt kontseptuaalse kunsti klassiku John Baldessari manifesti „Ma ei tee rohkem igavat kunsti“ („I will not make any more boring art“, 1971), mille kordamine annab igava kunsti tegemisele mitmeid tähendusi ja väärtuseid. Kerkib küsimus, kelle jaoks on kunsti teos igav, arvestades, et igavusel on potentsiaal inspireerida suuri tegusid. Hea kunst on

kontseptuaalselt selge, jäädes mitmetähenduslikuks, ambivalentsest kohati isegi rõhutatades. Hea kunst on terviklikuks viimistletud, isegi kui on vormilt visandlik, ja pakub olemasolevale jätkusuutlikke alternatiive. Hea kunst on vastutustundlik, mis ei pruugi tähendada otseselt vaatajasõbralikkust, kuigi head kunsti iseloomustab kindlasti heatahtlikkus. Viimane kehtib ka hea kunstipubliku kohta.

Kokkuvõttes võib öelda, et kunsti hindamisel on väga oluline roll emotsioonidel ja kunst vajab süvenemiseks aega, millele on viidanud ka eelnevad sõnavõtjad. Eesti kunst on väärtuslik ja sisukas – tulge kunstinäitustele ja vaadake ise! ●

Niguliste muuseumis räägitakse täna püha Birgittast

Täna kell 17.30 kutsub Niguliste muuseum kuulama loengut pühast Birgittast. Sarja „Pühakud“ loengus räägib kunstiteadlane ja Niguliste muuseumi kuraator Merike Kurisoo Põhjamaade ühe olulisema pühaku ja müstiku püha Birgitta austamisest ja kujutamisest keskaegses kunstis.

„Põhjamaades keskajal austatud naispühakute seast ker-

kib esile püha Birgitta. Rootsi kõrgklassist sirgunud naisest ja kaheksa lapse emast sai birgitiinide ordu rajaja,” ütles kunstiteadlane Merike Kurisoo. „Birgitta kuulub Skandinaavias enim austatud ja kujutatud pühakute hulka ning samamoodi oli tema kultus au sees keskaegsel Liivimaal.” Sellest annab tunnistust Piritala 15. sajandi alguses rajatud birgitiini-

de klooster. Pühakuks kuulutati Birgitta 1391. aastal, juba 18 aastat pärast tema maisest elust lahkumist. Püha Birgitta ilmutused levisid käsikirjade ja trükistena kogu keskaegses Euroopas ning mõjutasid ka kujutatavat kunsti.

Järgmine loeng toimub 7. märtsil. Kunstiteadlane Anu Mänd räägib teemal „Püha Elizabeth – vaeste ja haigete eest hoolitseja ja Saksa Ordu

kaitsepühak“. Mullu suurt publiku huvi pälvinud loengusarjas „Pühakud“ tutvustasid Eesti kunstimuuseumi ja Tallinna ülikooli teadlased pühakute tähendust ja nende austamist keskaegses Tallinnas ja Liivimaal, vaadeldes seda ka laiemas Lääne-Euroopa kultuurikontekstis. Sellel hooajal keskendutakse naispühakutele. Loengul saab osaleda muuseumi sooduspiletiga. ● **EPL**

Foto: Rene Suurkaev

OSALEJATE REKORD

Eilse seisuga oli 42. Tartu maratoni kahe distantsi peale kirja pandud 8300 spordihuvilist, mis tähendab, et on purustatud viimase 25 aasta registreerimisrekord. **EPL**

MÄKÄRÄINEN KAHEL MM-IL

Soomlaste suurim lootus homme algaval laskesuusatamise MM-il on Kaisa Mäkäräinen, kes pärast seda lendab ka Val di Fiemmes peetavale murdmaasuusatamise MM-ile. **EPL**

KALLEIMAD OLÜMPIAMÄNGUD

37 miljardit eurot ehk 1,5 triljonit rubla läheb maksma Soõsi olümpia. Venemaa peaministri asetäitja Dmitri Kozak avaldas üle-

eile, et 2014. aasta taliolümpiamängud tulevad ajaloo kalleimad, trumbates viie miljardi euroga üle ulmeliste summade toel korraldatud 2008. aasta suve OM-i Pekingis. **EPL**

ARMSTRONGI PREEMIAD

Dopingu tarvitamise üles tunnistanud Lance Armstrong keeldus tagasi maksast Tour de France'i võitmise eest teenitud preemiasummasid, mida on kokku 12,5 miljonit dollarit. **Delfi**

Foto: Priit Simson

Eestlased võistlevad taas Dakari kõrberallil

Motosport. Pärast kaheksa-aastast pausi stardivad eestlased 2014. aastal taas maailmakuulsal Dakari kõrberallil. Ränkraskele teekonnale asuvad kolm eesti meest Toomas Triisa (pildil), Mart Meeru ja Jaan Naaber, kes on koondunud Dakar Rally Team Estonia nimelisse meeskonda ja löönud käed Honda tehase meeskonnaga.

„Käisime Toomasega palju tunde läbi. Hondaga tekkis hea klapp. Oldi nõus 110 protsenti meid jõu ja nõuga aitama. Täna on esindaja kohal, see on suur märk,” lausus 11 kuu pärast teele asuv Meeru. Ralli jaoks on kõigil kolmel olemas oludele vastav mootorratas. Kogu meeskonna eelarveks kujuneb minimaalselt 300 000 eurot ehk 100 000 eurot mehe kohta. Lõuna-Ameerikas söi-

detaval kahe nädalasel teekonnal tuleb läbida tohutud vahemaad, toetudes vaid iseendale, oma kogemustele ja teadmistele. Üle liivaluidete, muda ja kiviste teede tuleb läbida 800–900 kilomeetrit päevas. „Ralli teeb raskeks selle pikkus. Meeste füüsiline ja vaimne ettevalmistus ralliks on juba alanud. 11 kuu jooksul tehakse kaasa mitmel sarnasel võistlusel. „8. märtsil algab Tuneesias ralli ja sealt edasi on neid veel. Kogemusi on vaja hankida, sest nii pikal rallil maksavad vaid kogemused,” sõnas Meeru.

Dakari rallit korraldatakse alates 1979. aastast. Kuni 2008. aastani toimus ralli Euroopa ja Aafrika pinnal. Tegemist on maailma ohtlikema ralliga, mis on nõudnud aastate jooksul üle 60 inimest. Jüri Butšakov

Martin Kutmani mälestusvõistlusel sündis uus teivashüppe Eesti rekord

Reena Koll püstitas uue tippmargi, kõrgushüppe võitis Kutmani endine hoolealune Iljuštšenko.

Pärt Talimaa

part.talimaa@epl.ee

Eile kogunes Eesti kergejõustikutiparemi Tartusse, mälestamiseks eelmise aasta mais lahkunud suurt treenerit Martin Kutmani. „Igaüks, kes siin osaleb, näitab austust Kutmani vastu. Oli pingeline võistlus ja mina tundsin vastutust, et pean hästi hüppama,” rääkis tema endine õpilane kõrgushüppaja Anna Iljuštšenko.

Kergejõustikuõhtu säravaima elamuse pakkus 16-aastane Reena Koll. Kui mullu uuendas sisehooajal teivashüppes korduvalt Eesti tippmargi Lembi Vaher, siis eile võitis Koll rekordi tagasi, ületades 4.24. „Soov oli kindlasti Eesti rekord enda nimele tagasi võtta, aga tähtsam on tehniliselt edasi areneda ja siis tuleb ka tulemus,” rääkis ta.

Hea minek

Koll on sel sisehooajal näidanud väga head minekut ja pidevat arengut. Hooaega nelja meetriga alustanud neiu ületas seejärel 4.10 ja püstitas jaanuari lõpus uue

isikliku rekordi 4.20. „Liigumegi samm-sammult ja ettevalmistus ongi tehtud nii, et jõuda parimasse vormi Eesti meistrivõistlusteks. Esimesed võistlused olidki selleks, et näha põhivead ära ja võistlusärevusest üle saada,” iseloomustas senist hooaega Reena treenerist isa Hanno.

Tema sõnul pole 4.24 veel tütre sisehooaja viimane sõna. Pole siit ju kaugelgi enam sise-EM-i norm 4.30. „See ei ole minu jaoks nii oluline, plaanis on võita Eesti meistrivõistlused. EM-ile ei olegi ma

Reena Koll on sel sisehooajal näidanud väga head minekut ja pidevat arengut.

veel mõelnud,” rääkis sporditüdruk ise.

Võistlustules oli Tartus ka Vaher. Paraku jäi oodatud duell Kolli ja Vaheri vahel olemata, sest Vaher ei suutnud kolmel korral jagu saada algkõrgusest 3.89. „Ei olnud minu päev. Trennid on läinud juba täitsa hästi ja lootsin ise ka 4.30 kanti hüppata,” rääkis Vaher.

Samas ei olnud ta üldse kurb, et Koll Eesti tippmargi taas enda nimele võitis. „Lõpuks ometi! Mul on väga hea meel,” lausus ta. Siiski ei kavatse Vaher võistluste alla anda ja konkurendi eneseüle-

tus lisas temasse tubli annuse sportlikku viha. „Tahan anda kõva lahingu Eesti meistrivõistlustel ja juba pühapäeval on klubide karikavõistlused. Need toimuvad ju koduhallis, loodan kõike paremat,” lisas ta.

Eilne võistluse ei läinud aga just kõige ladusamalt alles nädalavahetusel Saksamaal uue Eesti siserekordi 1.94 püstitanud Iljuštšenkol. Kõrguse 1.87 suutis ta ületada alles kolmandal katsel ja ka siis jäi latt tugevasti värisema. „Hoojooks absoluutselt ei klappinud. Need olid kaks erinevat inimest, kes hüppasid Saksamaal ja täna (eile – toim),” rääkis Iljuštšenko. Kolmel korral proovis ta edutult ka uut rekordkõrgust 1.95. „Martin oleks mulle hindeks pannud 3+,” võttis ta võistluse kokku.

Ka naiste kõrgushüppes jäi loodetud suur duell olemata, sest viimasel ajal tihedalt võistelnud Eleriin Haas piirdus Tartus vaid 1.80-ga. „Muidugi on pettumus suur, aga ütlesin kohe, et hea, kui hüppan 1.80. Väsimus on sees – nii füüsiline kui ka vaimne,” lausus Haas. ●

Täna Delfi Spordis: Milliste ootustega stardivad Eesti laskesuusatajad MM-il?

Reena Koll hüppas eile Eesti rekordi uuesti enda nimele.

Foto: Jassu Hertsman

Idee: spordihalli juurde Kutmani kuju

„Ma ei leia sõnu, kõik suhtusid Martinisse nii hästi ja korraldasid seda kõike. Kõik on nii ilus ja samas kurb ka,” ütles Martin Kutmani lesk Maret Kutman. „Viimasel ajal oli [see] hall talle suurem kodu kui välisstaadion. Ta tuli iga päev siia ja isegi siis, kui tal oli halb. Ütlesin talle, et ära siis mine, aga tema ikka, et pean minema.”

Mälestusvõistlus sai hoo sisse laste jõuproovidega. Seejuures võitis vanaisa auks tüdrukute 60 m jooksu Marit Kutman.

Puudust tunnevad Kutmanist ka kolleegid. „Tal oli väga hea huumorimeel – iga päev oli tal rääkida uus anekdoot, lisaks ütles ta alati mõne hea sõna. Kõik see on aga veel nii värske, et vahel on praegugi tunne, et äkki Martin tuleb

veel nurga tagant,” lausus treener Anne Mägi.

Tartu abilinnapea Tiia Tepan käis välja mõtte, et Kutmani auks võiks püstitada Tartu ülikooli spordihalli ette mälestuskuju. „Kudul on kuju Käärikul, las Martinil olla siis spordihalli juures. See on tema jaoks parimaks mälestuseks,” sõnas Martini poeg Peeter.

Mali jalgpallikoondis süstib kannatavale kodumaale lootust

Rahvuste karikavõistlustel poolfinaali jõudnud pallurid ammutasid jõudu otse sõjakoldest.

Aet Süvari
aet@epl.ee

Paljud Aafrika meistrivõistlustel ehk nn rahvuste karikal poolfinaali jõudnud Mali jalgpallimeeskonna mängijad pole viimaste kuude koduste sõjakoledustega rohkem kokku puutunud kui meie siin Eestis. Koguni 20 koondislalt mängib klubijalgpalli Euroopas või Aasias ja näeb kodumaal toimuvast sõjast pilte vaid meedia vahendusel.

Selleks et nad kodust kaugel liialt eluvõõraks ei jääks, korraldas koondise peatreener, prantslane Patrice Carteron enne võistlusi oma palluritele Mali pealinnas Bamakos viiepäevase šoki-treeningulaagri.

See oli treeneri viis mängijaid motiveerida ja lasta neilgi tunda sõja atmosfääri. „Ma tahtsin, et nad seda näeksid,” ütles Carteron. „Kogu maa kannatab, aga ikka tulid tuhanded inimesed iga päev meie treeninguid vaatama. See oli fantastiline mõlema poole jaoks – nii rahvale kui ka palluritele.”

Kogu maa kannatab, aga tuhanded tulid meid vaatama. See oli fantastiline!

Kuigi mängijad pidevalt Malis ei ela, on neil seal lähedasi ja sõpru ning kodumaa sündmused paistavad pallureid eriti tiivustavat. Täna õhtul kohtuvad malilased poolfinaalmatšis Nigeeriaga ja loodavad saata tuhandetele kodumaal kannatavatele inimestele positiivseid

emotsioone just võidu ja finaali pääsemisega.

Carteron, kes tüüris meeskonna veerandfinaalis penaltiseeriaga lõppenud kohtumise järel võidule võõrustajamaa Lõuna-Aafrika üle, on igatahes oma meeskonna meelekindluses veendunud. „Me ei tea, mis ees ootab, aga me teame, et oleme jõudnud Aafrika rahvuste karika poolfinaali. Meeskonnal on täielik õigus unistada ka võidust Nigeeria üle ja finaalapääsust,” sõnas Carteron, kes hakkas meeskonda juhendama alles möödunud aastal ja on oma esimesel koondisetreeneri kohal kohe edu saavutanud.

Mullu pronksil

Eelmisel aastal lõi Mali samamoodi veerandfinaalis penaltitega auti ühe korraldajamaa Gaboni, kuid kaotas siis poolfinaalis Cote d'Ivoire'ile ja lõpetas lõpuks pronksmedalitega. Just tollal aasta tagasi, kui Mali koondis mängis Gabonis jalgpalli, alustasid mässulised kodumaal pealinnas Bamakos esimesi rünnakuid, mis pädisid hiljem riigipöördega.

Sellest välja kasvanud verine konflikt Mali sõjaväe ja neid abistavate prantslaste ning islamiusuliste ekstremistide vahel kestab edasi, kuid mässulised, kes muu hulgas on keelanud paljudel malilastel tele-rist jalgpalli vaatamise, on taganema sunnitud.

Pole just palju vutikoondisi, kes valmistuksid oma mandri meistrivõistlusteks sõjatandril. Kuid tundub, et kogetu on vutimehi tõesti tiivustanud. „Ma ei usu, et minu mängijad on varem midagi sellist kogenud! Kõigile inimestele oli suur asi näha mängijaid ja kogeda vahelduseks

Pärast veerandfinaalis penaltiseeriaga 3 : 1 Lõuna-Aafrika alistamist oli Mali rahvuskoondise rõõm suur.

Foto: AFP/Scanpix

ka midagi positiivset,” kinnitas Carteron.

Malilaste üks kuulsamaid pallureid, varem Barcelonas pallinud, kuid tänaseks Hiinasse suundunud Seydou Keita on mängusärgi alla tõmmanud ka rahusõnumiga T-särgi, et väljendada oma suhtumist veelgi selgemalt.

Ekstremistide taganema löömine on samuti koondislaste toonust tõstnud. „Praegu tunnen poistes positiivsust kasvamas, just tänu sellele, mis on nende kodumaal juhtunud. See on hea neile ja nende perekondadele,” sõnas Carteron. ●

Teekond poolfinaali

Mali vutimeeskond, kelle parim saavutus on seni olnud 1972. aasta turniiril saadud teine koht, on ainus Aafrika meeskond, kes turniiriks valmistudes ei saanud pidada ainustki kontrollmängu: paljud Euroopa klubid keeldusid nende pallureid varem vabaks laskmast.

Mali sattus ühte alagruppi Nigeri, Ghana ja Kongoga. Alistanud esimeses matšis Seydou Keita väravast 1 : 0 Nigeri, tuli

neil teises kohtumises vastu võtta 0 : 1 kaotus Ghanalt. Viimane otsustav matš Kongoga lõppes 1 : 1 viigiga, kuid Malile piisas sellest, et pääseda alagrupist Ghana järel teisena edasi.

Veerandfinaal Lõuna-Aafrikaga lõppes 1 : 1, penaltiseerias jäi Mali peale 3 : 1.

Täna õhtul mängib Mali poolfinaalis Nigeeriaga, teises poolfinaalis kohtuvad samuti täna õhtul Burkina Faso ja Ghana.

Euroopa vutimaailma raputab suur skandaal

Esmaspäeval tuli ilmsiks üle-euroopaline jalgpalli kihlveoskandaal, mille puhul on Europoli teravdatud tähelepanu all 380 mängu ning 425 senini tuvastatud korrumpeerunud ametnikku 17 riigist.

Europoli on kihlveopettuse juhtumeid uurinud juba poolteist aastat. Kahtluse all olevad matšid toimusid aastatel 2008–2010 ja nende hulka kuuluvad ka MM- ja EM-valikturniiri mängud, kaks meistrite liiga mängu ja mitmed eri rahvusliigade tähtsad mängud.

„See on Euroopa jalgpalli jaoks kurb päev,” ütles skandaali kommenteerides Europoli juht Rob Wainwright. „Esimest korda oleme leidnud olulisi tõendeid, et jalgpallimaailmas tegutseb organiseeritud kuritegevus.”

Tema sõnul ulatuvad kihlveopettuse juured Singapuri kurjategijate võrgustikuni, mis kulutas kihlvedudesse sekkumiseks mängijatele ja ametnikele altkäemaksu pakudes ühe matši kohta kuni 100 000 eurot.

Vähemalt kolm väravat

Wainwright keeldus aga täpsustamast, millised mängijad ja matšid on kihlveopettustega seotud, viidates käimasolevale uurimisele. Küll levivad kuuludused, et üks kõne all olevatest mängudest toimus 2009. aastal meistrite liigas Liverpooli ja Ungari Debreceni meeskonna vahel.

Taani ajalehe Ekstra Bladet andmetel pöörduti enne kohtumist ungarlaste väravavahi Vukašin Poleksići poole jutuga, et mängus peaks löödama vähemalt kolm väravat. Kohtumise võitis aga Liverpool 1 : 0. Inglise klubi teatas eile, et nende poole pole keegi Europolist ega UEFA-st pettuste uurimiseks veel pöördunud. ● **EPL**

Eesti on kaks korda Šotimaaga viigistanud

1993 19.05	EESTI	0 : 3	ŠOTIMAA
1993 2.06	ŠOTIMAA	3 : 1	EESTI
1997 11.02	EESTI	0 : 0	ŠOTIMAA
1997 29.03	ŠOTIMAA	2 : 0	EESTI
1998 10.10	ŠOTIMAA	3 : 2	EESTI
1999 8.09	EESTI	0 : 0	ŠOTIMAA
2004 27.05	EESTI	0 : 1	ŠOTIMAA

maksab tänase mängu pilet
Aberdeeni staadionil.

Skandaalne ärajäänud mäng

• 9.10.1996 kell 19 pidi Kadrioru staadionil toimuma Eesti ja Šotimaa kohtumine. Kehva valgustuse tõttu tõsteti mäng kella 15-ks, mil Eesti koondis oli alles Kehtnas laagris. Seega kodumeeskond staadionile ei läinud ja Šotimaa sai kirja 3 : 0 võidu. Kohtumine on läinud ajalukku kui „mäng, mida kunagi ei peetud”. Hiljem otsustas FIFA siiski määrata neutraalsel pinnal Monacos uue mänguaja.

Koostanud: Aet Süvari, graafika: Maret Müür

Steven Fletcher – šotlaste pirtsakas, kuid resultatiivne staar

Kuigi täna Eestit võõrustava Šotimaa meeskonna nimekirja kõige nimekam pallur on kogenud väravakütt Kenny Miller, hakkab tema aeg šotlaste silmis paratamatult ümber saama.

Miller on kodumaal ebaosousingusse langenud ja rahvas loodab, et uus peatreener Gordon Strachan teda platsile ei luba, vaid eelistab hoopis noort ja paljulubavat Jordan Rhodesi.

Teine kuulus šotlane on Manchester Unitedis poolkaitsjana palliv Darren Fletcher, aga kuna tema on pikaajalise haiguse tõttu taas rivist väljas, on meeskonna suurim staar ilmselt hoopis teine Fletcher –

ründaja Steven Fletcher. Möödunud hooajal siirdus ta väidetavalt 14 miljoni naela eest Wolvesist Sunderlandi. Täna ses Šoti koondises pole ühtegi teist nii kallist pallurit.

Pikk vägikaikavedu

Kuid temagi maine pole plekita. 2010. aastal ei kutsunud šotlaste eelmine peatreener Craig Levein Fletcherit kaheks valikmänguks koondisse. Selle peale pallur solvus ja teatas järgmist koondisekutset saades Leveinile tekstisõnumiga, et ta ei liitu meeskonnaga.

Sellest sai alguse pikem vägikaikavedu, kus kumbki pool ei tahtnud järele anda: Leveini sõnul tuli Fletcheril

edasiste kutsete väljteenimiseks kõigepealt temaga ühendust võtta, peale selle kritiseeris ta suvel Sunderlandi makstud üleminekusummat, pidades seda „ropult suureks”. Ta keeldus Fletcherit hoolimata meedia survest koondisse kutsust, kuni nad lõpuks möödunud aasta sügisel ära leppisid.

Eestlastel tasub aga ettevaatlik olla, sest Fletcher on oma kulukat üleminekut igati õigustanud ja lööb koduklubis rohkesti väravaid: 23 peetud kohtumisest on ta väravavõrku sahistanud juba kümnel korral, viimati jaanuari keskel, kui tema löödud väravad aitasid Sunderlandi võõrsil 3 : 2 võidule Wigani üle. ● **Aet Süvari**

[illegible]

kuulutus.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil **kuulutus.lehed.ee**, e-postiga **anni.koppel@lehed.ee** ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

NAIMA NAVI

(sünd 1943)

töötanud Tööraha Elu ja Võrumaa Teataja toimetuses

Eesti Ajalehtede Liit

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta laega saalis, Harju 1, Tallinn

6. veebruar kell 18.00

AASTA SEIKLUS 2012

MART KIVASTIK, MARKO MATVERE JA TIIT PRUULI räägivad reisikirjandusest, reisimisest ja selklemisest.

Kuulutatakse välja Aasta reisiraamat 2012 ja Aasta Seikleja 2012.

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2 eurot, (üli)õpilastele ja pensionäridele 1 euro

Ma armastasin sakslast
11., 15. veebruaril 19.00

Maailmale nähtamatud pisarad
18., 19. veebruaril 19.00

Keti lõpp
18., 19. veebruaril 19.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

Laen

Laen kinnisvara tagatisel.

ASA&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29
Tln. 648 6083 www.aolaenud.ee.
Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.

Müük

Meie kliendid on arukad ettevõtjad, kes ei kuluta raha edevusele vaid oma tegevusele! Kasutatud kontori ja poe sisustus. Tähetorni 21-j Tall. E-R 10-17 Kauplusladu APUNEKS OÜ
Müüa lõhutud küttepuid, 5092933

Teenused

KAARDID ENNUSTAVAD
Tel 900 1727 24 h, h 1,09 €/min
www.ennustus.ee

Tervis

Parapsühholoog Ž. Stepanjan aitab alkoholi- ja nikotiinisõltuvuse, ülekaalulisuse, radikuliidi ja stressi puhul. Konsultatsioon. Tel 5858 8910.

Tallinna Ülikooli
Õigusakadeemia

avaldab sügavat kaastunnet
Arne Rannikmäele

ISA

surma puhul

Avaldame sügavat kaastunnet
Tarvo Turjale

ISA

surma puhul

Onninen AS

Mälestame head sõpra

KATRIN KOIK

ja avaldame kaastunnet lähedastele

Klassikaaslased GAG
1958.a. lennust

Mälestame sind,
alati abivalmis

HERBERT SAAR

Sügavas leinas teiega

Aita, Raja ja Urmas-Rein lastega

On lahkunud meie
kallis abikaasa, ema,
vanaema ja vanavanaema

KATRIN KOIK

8.03.1940 - 3.02.2013

Ärasaatmine
neljapäeval, 7. veebr kl 14.30
Pärnamäe Krematooriumist

Leinav perekond

Avaldame siirast
kaastunnet Tiinale
isa

HERBERT SAARE

kaotuse puhul

Kursuseõed Tartu Ülikooli
1988. aastal lõpetanud
kaubatundmise erialalt
Ingrid, Kaja, Eva, Maia,
Eve ja Küllike

INGLISE KEEL LASTELE

3. elukuust kuni 14. eluaastani

TASUTA NÄIDISTUNNID
rühmades 4 - 8 last

Helen Doroni nn. emakeele
metoodika aluseks on lapse
igakülgne areng - inglise keeles
toimuvad tunnid on täis
laulu, tantsu, meisterdamist,
liikumise- ja laumänge.

HDEE Kristiine Huvikool
Kännu 35, Tallinn
estonia@helendoron.ee
tel. 55 95 2392

www.helendoron.ee

Jakob Westholmi

Gümnaasium

tähistab kooli

115 aastapäeva.

16.veebruaril 2013
toimub kell 15.00

kontsertaktus
Estonia kontserdisaalis
ja kell 18.00
vilistlaspidu koolis.

Piletid müügil
Piletilevis.

Täpsem info
www.westholm.ee
Või 6622225.

facebook.com/jwg115aastapäev

ostame
METSAKINNISTUID
JA RAIEÕIGUST
www.metsamaakler.ee

andres@metsamaakler.ee
7446655, 5285038

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers
kutsub metsaomanikke
läbi rääkima metsas
planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust.
Pakkuda võib lageraidest
harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava
lepiku eest head hinda.

Lõhutud küttepuid
müük, tellimine: tel 600 5323

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam!

Telli kuulutus Eesti Päevalehte,
Eesti Ekspressi ja Maalehte ühest kohast!

Vali rubriik, kirjuta tekst
ja tasu internetipangas.

kuulutus.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga anni.koppel@lehed.ee
ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

Maaleht
Eesti Ekspress

●●● Eesti Päevaleht

Teatame kurbusega,
et on lahkunud meie
kallis isa ja vanaisa

VERNER SULGER

07.08.1927 - 02.02.2013

Ärasaatmine
laupäeval 9. veebr kl 15
Pärnamäe Krematooriumis

Leinavad tütrede peredega

Kuidas küll süttivad-kustuvad
tähed õhus ja nimes, osekui ohe sa lendu lähed
liuglevas pimedas...

Sügav kaastunne
Tiina Klemmle
armsa

ISA

kaotuse puhul

Töökaaslased Eesti
Kultuurkapitalist

Avaldame kaastunnet
Helve Järvele perega
isa

KARLA TOMASSEN

kaotuse puhul

ASITK Südamikeskus

AS Harju KEK

mälestab

VALLO ADAMAT

ja avaldab südamlukku
kaastunnet lähedastele

Tema olemise jälg on
meie südames

Vaikselt lahkus igavikku meie
armas ema, õde ja tädi

HEDA LAID

12.03.1944 - 03.02.2013

Ärasaatmine
7. veebr 2013 kl 15
Pärnamäel

Pojad ja õed peredega

Avaldame sügavat kaastunnet
kolleeg Jarmo Karingule

ISA

surma puhul

Tallinna Ülikooli
kasvatusteaduse instituut

Mälestame filmioperaatorit
ja kauaaegset
Eesti Kinoliidu liiget

HARRY REHET

ning avaldame
südamlukku kaastunnet
lahkunu perekonnale

Eesti Kinoliit

Avaldame kaastunnet
Aaron Thorile,
Mattiassele ja ema Ailele
armsa isa ja abikaasa

RAINER HÄRMI

surma puhul

Tallinna 32. Keskkoooli 2.a ja 4.a
klass koos klassijuhatajatega

On lahkunud meie
kallid ema, vanaema
ja vanavanaema

VALENTINA MELLIK

Ärasaatmine
laupäeval, 9. veebr kl 13
Tallinna Krematooriumis
Pärnamäel

Pärgi ja kimpe
palume mitte tuua

Leinavad omaksed

Lahkunu transport
krematooriumisse ööpäeva-
ringselt kogu Eesti piires.

Tuhastamismatus
soodsaima hinnaga.

Kõik matuseteenused.

KAKS KABELIT ja PEIERUUMI
Suurim urnivalik Eestis.
Tel 623 8808 24h www.krematoorium.ee

TELEVISIOON

ETV

06.55 Terevisioon

08.55 Draamasari Holby City haigla: Pandimäng (Inglise 2002)

09.55 Terevisioon*

11.55 OPI*

12.25 Ajavaad: Elektri vägi (subtiitri-tega)*

12.55 Dokfilm Sinimäed (Eesti 2006)

13.55 Minuscule (Prantsuse 2011)

14.00 Täheleav: Mikk Targo (subtiitri-tega)*

15.15 Maahommik*

16.00 Draamasari Holby City haigla: Pandimäng (Inglise 2002)*

17.00 Aktuaalne kaamera

17.10 Draamasari Õnne 13 (Eesti 2006)

17.40 Draamasari Südameasi: Juuksekarva otsas (Inglise 2007)

18.30 Aktuaalne kaamera

19.00 Ringvaade

20.05 Pealtnägija

KANAL 2

06.00 Punased roosid*, 435

06.45 Joonissari Garfield: Vihm või päike. Ennustaja hiir

07.10 Joonissari Delfiin Flipper: Hea hai

07.35 Joonissari Sylvesteri ja Tweety seiklused: Kadunud lambad

08.00 Reporter*

09.00 Roosa teemant*, 43

10.00 Keelatud vili*, 56

11.00 Kodus ja võõrsil*, 5426

11.30 Krimi*

12.00 Kriminaalne Venemaa*: Lõbusad semud, 2

12.35 Alcatraz*: Sonny Burnett

13.30 Doktor Oz

14.30 KOMISSAR REX: Preester hädahohus

15.30 Punased roosid, 436

TV3

06.15 Multifilm Redakai

06.40 Multifilm Winxid

07.05 Multifilm Käsna-Kalle Kantpüks

07.30 Multifilm Redakai*

08.00 Kaunis Lola, 107*

08.55 Kirgede torm, 1562*

09.55 Vaprad ja ilusad, 6402*

10.20 Kaua võib! *

10.50 Top Shop

11.05 Öhtusöökviiele 5, 12: Pruukost Peipsi järve ääres*

11.35 Monk 2, 5: Hr Monk ja väga vana mees

12.30 Suletud uste taga 2, 2: Poeg abiellumas prostitueudiga*

13.30 Dr House 8, 9: Parempool*

14.30 Vaprad ja ilusad, 6403

15.00 Lena, mu elu armastus, 26

16.00 Kaunis Lola, 108

17.00 Kirgede torm, 1563

18.00 Kätemaksukontor 2, 1: Vennad lõvisidamed 1

19.00 Seitsmesed uudised

19.30 Öhtusöökviiele 5, 13: Pruukost Peipsi järve ääres

20.00 Kaalul on rohkem kui elu 1 UUS!

21.00 Kondid 7, 9: Tee/ära tee

22.00 Kätemaks 1, 6: Intrig

23.00 Top Gear 15, 6

00.10 Kahekesi püssi ja panniga, 2

00.40 Üksus 4, 13: Saatuse oda

01.40 Leidja 1, 3: Tuhkatriinulugu

02.30 Moodne perekond 1, 23: Hawaii

03.15 Seitsmesed uudised

03.45 Top Gear 15, 6*

04.40 Öhtusöökviiele 5, 13: Pruukost Peipsi järve ääres*

05.05 Seitsmesed uudised

05.30 Lena, mu elu armastus, 26*

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

Etv

07.10 Animasari Võlukarusell **07.20** Animasari Tinga Tinga lood **07.30** Animasari Siilipoiss Alfredi salapäraseid seiklused **07.45** Animasari Näh (Inglise 2007)* **07.50** Animasari SimsalaGrimm **08.15** Lastetuba **08.35** Traali-vaali: Taiboksi malering (Eesti 2011) **09.00** Ringvaade* **10.05** Midsomeri mõrvad **11.45** Eesti TOP 7* **12.32** ERR-i uudised **17.30** Puutepunkt* **18.00** Animasari Geronimo Stiltoni lõbusad lood (Itaalia 2008) **18.20** Animasari Näh (Inglise 2007) **18.30** Lastetuba **18.45** Animasari Vahva Roosi **18.55** Animasari Samsam (Prantsuse 2010) **19.05** Animasari Tinga Tinga lood **19.15** Animasari Hiirelabor **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Aktuaalne kaamera (vene keeles) **20.00** Meie inimesed: Roman (ETV 2012) **20.25** Minuscule (Prantsuse 2011) **20.30** Kõigikodanikud (venekeelsete subtiitritega)* **21.00** Iyhikas Kõogi dimensioonid (Eesti 2008) **21.15** Iyhikas Zima (Eesti 2011) **21.30** Troonide mäng **22.30** Maailma kino Lahkumine (Jodaieyi Nader az Simin, Iraani 2011) **00.30** Midsomeri mõrvad: Kohtupäev (Inglise 2000)* **02.16** ERR-i uudised

Kanal11

06.30 Totaalne ärkamine! **09.00** Doktor Oz* **09.55** Ellen* **10.50** Madin elutoas **11.20** Superlapsehoidja* **12.10** Top Shop, 10 **12.25** Kuulsuste kodukujundaja*, 5 **12.55** Mis sul seljas on?!* **13.25** Kadunud* **14.25** Südametukse, 105 **15.15** Südametukse, 106 **16.10** Superlapsehoidja **17.05** Naistekliinik, 88 **18.00** Doktor Oz **19.00** Pilvede all **20.00** Ellen **21.00** Mängufilm Blond ja blondim (Blonde and Blonder, Kanada 2008) **23.00** 90210 **00.00** Reporter **00.50** Naistekliinik*, 88 **01.35** Pilvede all* **02.20** Eva Luna, 21 **03.05** Pagariptiigid **03.30** Doktor Oz **04.15** Doktor Oz* **05.00** Reporter* **05.45** Talisman, 74

TV6

06.00 Hommikuraadio **09.00** Seitsmesed uudised **09.30** Kodu keset linna 2, 52 **10.00** Kutsuge Cobra 11 5, 74 **10.55** Hea nõia aed **12.45** Kalamehejutud 4, 16 **13.15** Top Shop **13.30** Kodu keset linna 3, 1 **14.00** Farscape - kosmoses kaotsis 1, 7 **15.00** Kutsuge Cobra 11 5, 74 **16.00** Kuidas ma kohtasin teie ema 5, 23 **16.30** A-Rühm 2, 8 **17.30** Kutsuge Cobra 11 5, 75 **18.30** Simpsonid 16, 338 **19.00** Perepea

5, 67 **19.30** UUSSARII! Järelevalveta 1, 1 **20.00** Kolmas kivi Päikesest 2, 39 **20.30** Simpsonid 16, 339 **21.00** KINOÖHTU **23.00** Paljalt naljakas 1 **23.30** Euroopa Pokkeriturnee (7) **00.35** Tuled kustu 1, 4 **01.25** Salatoimikud 1, 5 **02.20** Hommikuraadio **05.00** Kodu keset linna 3, 1 **05.25** Seitsmesed uudised **05.50** Uudistemagasin

Kanal12

06.30 Eesti tätoveerib* **07.00** Reporter **08.00** Galileo* **08.30** 20 kõige shokeerivamat...*, 5 **09.20** Conan*, 29 **10.10** Rannavalve **11.00** Jututuba **13.50** Metsikud inglid* **14.45** Walker - Texase korralvur* **15.35** 20 kõige shokeerivamat...*, 6 **16.25** Merepatrull **17.15** Metsikud inglid **18.10** Walker - Texase korralvur **19.00** Tuvikesed* **19.30** Tuvikesed* **20.00** Galileo **20.30** Krimi **21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Mängufilm Vaatenurk (Vantage Point, USA 2008) **23.10** Mootorite maailmas* **23.30** Conan, 30 **00.20** Kaks ja pool meest **00.45** Tuvikesed **01.10** Tuvikesed **01.35** Night Chat **05.00** Postimees.ee

HOROSKOOP

JÄÄR Päevas võib sisalduda sinu jaoks sõnum või märguanne. Sa pead selle lihtsalt infomürast üles leidma ja enda jaoks lahti mõtestama.

SÕNN Otsi üles need, kellega sul oleks millestki põnevast rääkida. Kui rääkida ei viitsi ega oska, haara nurgast malelaud ja tehke paar partiid!

KAHSIKUD Sind kisub varjatud ja salapärase asjade poole. Meel-sasti loed mõnest vandenõuteooriast või lased ise näiteks internetis mingi jutu lahti.

VÄHK Kui oled loovisik, tunned end ärksa ja võimekana. Sind võib tabada tõeline inspiratsiooni voog. Kui aga oled loogik või analüütik, tunned väsimust ja tülpimust.

LÕVI Mõjud korraga nii atraktiivselt kui ka müstiliselt. Kasuta seda ära, kui pead mingi kauba või teenuse vastu huvi tekitama.

NEITSI Suhted ja kohtumised tööl või tööga seoses vajavad hetkel hoolikat juriidilist ülekontrollimist.

KAALUD Lausa suurepärase päev muudatuste tegemiseks! Kui vähegi tegutsed, võid oma surnud punkti rahulikult pikale lainele saata.

SKORPION Keegi võib sinu vastu ebatervet huvi tunda – eriti sinu raha ja muude väärtuste vastu. Kui oled teiste arvel elanud, siis nüüd võidakse sinu käest võlad sisse nõuda.

AMBUR Võid end kogemata sisse rääkida - juhul kui oled seotud millegi delikaatsega. Oled üsna hooletu, kiirustav ning püüad ühte tundi mahutada terve päeva.

KALJUKITS Sinus on palju vastu-käivaid tundeid. Peaksid olema rahulikum ning mitte laskma end häirida teiste inimeste arvamus-est.

VEEVALAJA Sinu ja su sõprade-tuttavate vahel on nüüd palju positiivseid emotsioone. Tunne, et olete ühise asja eest väljas, liidab teid veelgi tugevamalt kokku.

KALAD Kunsti ja loomingu eri vormid võivad su hingele palju pakkuda. Näed ilu ka asjades, mida sa tavaliselt ei märka.

ILM

Kolmapäev +1...-2
Lõuna- ja kagutuul 3–10 m/s

Neljapäev 0...-4
Idatuul 2–8 m/s

Reede 0...-3
Ida- ja kirdetuul 3–8 m/s

Laupäev +1...-2
Kirde- ja põhjatuul 4–10 m/s

RISTSÕNA

	1004, ON ENÄM KUI RIKKUS (vansõna)	ISLAMI TAVA-ÕIGUS HING SEES	HEINAMAA JÄRV SOOMES	UELSI EMA-JUNNA-ASULA	TÜRGI DIVAN MAGA-MISKOHT	KAAS-INIMENE VEREGRUPP	ISALE KUL-LUV MAA-MAJAJADA-MINE VENE K-JAATUS	ISLAMI VAIMULIK WINDOWS! ALGOSAKE	TERAVILI ASUSTATUD KOHT
KEELPILL									
IDIOOTIA									
H NAABER									
ETV SAATEJUHT KÜTUS									
MAADLUS-MATT KREEKA TÄHT									
HUSAAR-KUUB EMA (vene k.)									
... TV (vene telekanal) HEKITAIM									
JALG-PALLUR									
... SUVISTE									
FISTUL									
ILMAKAAR									
2 x TÄHT									
LILLESADE-KUNST									

ERKKI KÕLU PÄEVAANEKDODID

•• Talv. Perekond Tamm istub hommikul auaas ja kuulab raadiot. Sealt tuleb teade: „Täna tuleb 20-25 cm lund. Palun parkige oma autod tänava pare-masse serva, et mitte takistada lumesaha tööd.” Proua Tamm tormab välja ja sõidab autoga tänava paremasse serva. Nädala pärast kostab raadiost: „Täna on oodata 25-30 cm lund. Palun parkige oma masinad tänava vasakusse serva, et lumesahk mööda pääseks.” Proua Tamm läheb ja pargib auto tänava vasakusse serva. Möödub nädal. Raadio:

„Täna tuleb 30-35cm lund. Palun parkige autod...” Sel hetkel jääb raadio vait. Proua Tamm vaatab õudusega oma abikaasale otsa: „Kallis, ma ei tea, mida teha. Kum-masse teeserva auto parkida, et mitte lumesaha tööd takistada?” „Kullake,” vastab härra Tamm leebel häälele, „jätaks auto seekord lihtsalt garaaži?” •• Naine mehele: „Kallis, ma olen juba kõikjalt otsi-nud, aga ei suuda kuidagi oma käekotti leida.” „Kas Google’ist otsisid?” küsib mees.

SUDOKU Pappocom

Lahendused ja vihjed: www.sudoku.com

		1	7		5	8		
	8		1		2		3	
	2						1	
2			3	8		9	4	7
6								9
	3						7	
	1		2		3		5	
		9	5		1	2		

Sudoku reeglid

•• Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

Eelmise mängu lahendus:

9	6	7	3	4	8	1	5	2
2	4	3	6	1	5	9	8	7
1	5	8	2	7	9	4	3	6
3	9	5	7	2	6	8	1	4
4	7	1	9	8	3	2	6	5
6	8	2	4	5	1	7	9	3
5	1	4	8	6	7	3	2	9
7	3	6	1	9	2	5	4	8
8	2	9	5	3	4	6	7	1

Sudoku EPL-i veebiväljaandes

Mängi: www.epl.ee/sudoku

Meie planeet

VÄIKE NÕID

MEIE PLANEET : KOHVIPAUSID

Dilbert

SCOTT ADAMS

SEE ON WALLY. TA ON MEIE TEEMAEKSPERT.

AHHHHH EI NOH

MIDA VEEL MIS SEAL IKKA

OHH

INIMESED ON SUUTELISED HINDAMA RAAMATUT KAANE JÄRGI OSAVAMALT, KUI VÕIKS ARVATA.

Disain

Tanel Veenre
toimetaja

Kõrge lennuga moedisain

KÕRGMOOD

Mis on haute couture?

Haute tähendab prantsuse keelest otse tõlkides kõrget või elegantset, *couture* aga õmblemist või rõivakunsti. Levinuim eestikeelne vaste oleks lihtsalt kõrgmood – seda kasutatakse tavaliselt spetsiaalselt kliendi tellimuse peale sündinud rõivaste kohta, mida iseloomustab ka väga kõrge kvaliteediga kangas ja töömahukad käsitöövõtted.

Haute couture’i mõiste on prantslased sarnaselt šampanjaga kavalalt patenteerinud ja ametlikult on seda õigus kasutada vaid Chambre de commerce et d’industrie de Paris’ (Pariisi kaubandus- ja tööstuskoda – toim) mitte eriti lahkelt loal. Kuid arvestades moetööstuse olulisust prantslastele – peale ülemaailmse au ja kuulsuse annavad umbes 310 000 Pariisi moeettevõtet ka ligi 20% Prantsusmaa sisemajanduse kogutoodangust –, on nende kiivus moe au kaitsmine ka mõisteta. Ühtlasi seisab see asutus hea kõrgmoe tuleviku eest, koolitades Pariisis spetsiaalselt *couture*’i disainereid ja reklaamides valdkonda välismaal. Ka seistakse oma disainerite autoriõiguste kaitse eest, nahutades kõiki plagiaadiseppi.

Õiguse *haute couture*’i nime all oma moeloomingut esitleda saavad väga vähesed: praegu on Chambre syndicale de la haute couture’il vaid kümme täieõiguslikku liiget ning 11 välis- ja külalisliiget. Kusjuures see on vähim arv, mis kõrgmoe ajaloos kunagi olnud: 1946. aastal kuulus sündikaati 106 moemärki. Esimeseks kõrgmoe loojaks peetakse inglase Charles Frederick Worthi, kes tegutses Pariisis 19. sajandi keskpaiku.

TUNNUSED

Kuidas tunda ära tõelist haute couture’i?

- Spetsiaalselt privaatklientidele loodud disain, millele on kulunud üks või enam riideproovi.
- Ateljee peab asuma Pariisis ja pakkuma tööd vähemalt 15-le täistööajaga inimesele.
- Tuleb kaks korda aastas Pariisis moepressile kollektsiooni esitleda.
- Kollektsioon peab sisaldama vähemalt 35 komplekti, sealhulgas nii päevaseid kui ka õhtutualette

VIIMANE SÕNA

Märksõnu viimaselt Pariisi kõrgmoe nädalalt

- Praktiline maagia: ühelt poolt page mine unistustesse ning teisalt universaalsus ja kantavus
- Must ja valge kui kindlad värvivalikud lubavad särada detailidel ja tundlikel käsitööelementidel.
- Punane – sügav, kirglik ja vastuvaidlemist mittesalliv
- Mäng läbipaistvate pindadega: mustrid ja kihid lõövad särama koos ihutooniga.
- Mehelikud pintsakud kui šikk võimalus rõhutada naiselikkust

-1- Raf Simonsi erekollane, kuid nõtkelt lihtne tualett Diori moemaja jaoks **-2-** Valentino mängud mustade mustritega valgel – nagu sepistatud värav embaks pruuti. **-3-** Praeguseid põnevamaid tegijaid, hollandlanna Iris Van Herpen nihutab piire, miksides digitehnoloogiat moeloomesse. **-4-** Teadlikult hea ja halva maitse piiril mängiva Jean Paul Gaultier’ mustlannalik pidurüü **-5-** Mäng keskaegsete raudrüude ja asümmeetriaga à la Giorgio Armani. **-6-** Valentino rabavalt lihtne, kuid lõöv punane – tahke kangas annab volüümi. **-7-** Jean Paul Gaultier lõi paarikümne aasta eest Madonnale mitu ikoonistaatuse saavutanud lavakostüümi, mille mõju on selgelt näha ka tema värskemas kollektsioonis. **-8-** Karl Lagerfeldi vormimängud seovad Chaneli pärandi futu vormidega.

Fotod: Reuters/Scanpix

LEHT + DVD

●●● Eesti Päevaleht

© Kõik Eesti Päevalehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma AS-i Eesti Ajalehed kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. / Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. / Kaebuste korral ajalehele sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee, või tel 646 3363

Peatoimetaja: Urmo Soonvald, 680 4400

Toimetus: Narva mnt 13, 10151 Tallinn, 680 4400, faks 680 4401, e-post mail@epl.ee **Eesti uudised** 680 4400, kohalikud uudised 322 3487, välisuudised 680 4455, **Ärileht** 680 4400, **arvamus** 680 4450, **kultuur** 680 4470, **sport** 680 4490. **Tellimine** 680 4444, **tellimine välismaale** KE Ajakirjanduse OÜ 641 1753, **reklaam** 680 4500. **EPL Online** www.epl.ee Väljaandja: AS Eesti Ajalehed, rg-kood 10004521

LEHT

